

Перша місія: ми рятували людей

8-9 стор.

На варті неба України!

Крила України

Друкований орган Міністерства оборони України

www.krula.com.ua

№ 41 (704) 7 – 11 жовтня 2013 року

НОВИНИ / КОМЕНТАРІ / ДОЗВІЛЛЯ / СПОРТ

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

На порядку денному – літакобудування, енергетика, гуманітарна сфера та інше

3 стор.

Демонстрація вмінь і можливостей: технічний аспект

3 стор.

Військові підтримали “Повітряне братерство” в Криму

7 стор.

Создатель непревзойденных ракетных шедевров

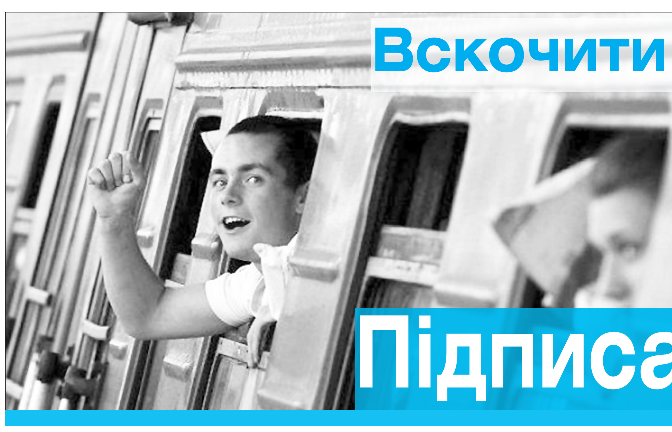
13 стор.

“Гвинтокрилі місіонери”

4 стор.

Колаж Артема Сініцина

Вскочити у крайній вагон?

6 стор.

ЧИ

Підписати контракт!

“Золотий фонд нації” мешкає на Прикарпатті

2 стор.

Задля підвищення рівня національної безпеки

ЧАРЗ
Чугуївський авіаційний ремонтний завод

На Державному підприємстві “Чугуївський авіаційний ремонтний завод” розробили інноваційний проект Єдиної системи повітряного спостереження (ЄСПС), який дозволить передавати інформацію з літальних апаратів на наземні пункти на відстань 200-400 км, а з використанням супутників – на необмежену відстань.

Про це заявив заступник директора з науково-дослідної та науково-технічної підготовки виробництва заводу Дмитро Тишенко, повідомляє прес-служба ДК “Укроборонпром”. За словами фахівця, для створення ЄСПС необхідні носії, в ролі яких використовуються пілотовані літальні апарати, аеростати, безпілотні літальні апарати.

“Інформація з носія передається на наземні пункти управління, які можуть бути стаціонарними, мобільними, персональними. Управління та передача інформації з борту літального апарата в зоні прямої видимості може здійснюватися на відстань до 200 км, з використанням ретранслятора – до 400 км, а через супутникові або кабельні мережі – на необмежені відстані. Це дозволить отримувати з ситуаційних центрів оперативну інформацію про стан потенційно небезпечних об’єктів, здійснювати дистанційне управління технічними засобами ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій”, – сказав Д.Тишенко.

За його словами, запропоновані ДП “ЧАРЗ” заходи з технічного оснащення ЄСПС забезпечать зниження вартості технічних засобів та їх експлуатації, а також трансфер високих технологій українського виробництва.

“Створена на базі безпілотних і пілотованих літальних апаратів, а також аеростатів Єдина система повітряного спостереження дозволить забезпечити підвищення рівня національної безпеки, порятунок життів людей, щорічну економію фінансових та інших матеріальних засобів за рахунок підвищення ефективності виконання правоохоронних, оборонних, природоохоронних та інших завдань”, – зазначив Д.Тишенко.

Товариші генерали, адмірали, офіцери, сержанти, курсанти і солдати, мічмани і матроси, працівники Збройних Сил України! Шановні ветерани!

Вітаю Вас із величним святом – Днем Українського козацтва!

За два сторіччя свого існування козацтво створило основи української державності. Було закладено військово-територіальний устрій держави, проведено відкриті вибори гетьманів та створено першу в Європі демократичну конституцію.

Значення перемог козацького війська, їх здобутки у визвольній боротьбі українського народу важко переоцінити. Козацтво стало проявом нескореності та сили, перемоги та величі українського військового мистецтва.

Одвічне прагнення особистої та державної свободи, майстерність тактики та стратегії, найкращі традиції бойового братерства – риси, які успадкували військовослужбовці Збройних Сил України від своїх славних предків.

Шановні військовослужбовці! Бажаю Вам і надалі надихатися зі славетної історії та звичаїв українського козацтва у подальшій службі на сторожі безпеки і миру Вітчизни!

Міністр оборони України
Павло Лебедєв.

УКРАЇНА-БІЛОРУСЬ

Підписано План співробітництва на 2014 рік

Восьмого жовтня у рамках офіційного візиту до України військової делегації Республіки Білорусь відбулися двосторонні переговори Міністра оборони України Павла Лебедєва з Міністром оборони Республіки Білорусь генерал-лейтенантом Юрієм Жадобіним у складі делегацій з питань подальшого розвитку військово-го та військово-технічного співробітництва.

На початку зустрічі Павло Лебедєв відзначив, що український та білоруський народи скріплюють традиційні дружні відносини. Він поінформував генерал-лейтенанта Юрія Жадобіна про хід виконання Державної комплексної програми реформування і розвитку Збройних Сил України на період до 2017 року. Також Павло Лебедєв розповів про перехід ЗС України на контрактний принцип комплектування війська.

Своєю чергою, генерал-лейтенант Юрій Жадобін подякував українській стороні за запрошення відвідати Україну та відзначив, що білоруські військовослужбовці завжди готові до співпраці. Він висловив свою думку з приводу перспектив співробітництва у галузі миротворчої роботи зі Збройними Силами України та подякував за висвітлення роботи українських військових у національних контингентах:

– Ми вдячні за відкритість у питаннях підготовки миротворців, адже тема є новою для нас, тож обмін досвідом є дуже важливим, – підкреслив Міністр оборони Республіки Білорусь.

Результатом переговорів стало підписання Плану двостороннього співробітництва між Міністерством оборони України та Республіки Білорусь на 2014 рік. Також сторони домовилися щодо продовження роботи у спільних навчаннях "Слов'янська співдружність" у наступному році.

Протягом офіційного візиту в Україну військова делегація Республіки Білорусь відвідала визначені військові частини, де іноземні гості вивчили досвід переходу української армії на контрактну службу, а також Міжнародний центр миротворчості та безпеки і Академію Сухопутних військ імені гетьмана П.Сагайдачного, де білоруські військовослужбовці ознайомилися з підготовкою майбутніх офіцерів Збройних Сил України.

НАША ГОРДІСТЬ

Чотирьох іванофранківців було внесено до "Золотого фонду нації". Про це засвідчили вручені їм дипломи та грамоти Всеукраїнської програми "Золотий фонд нації. Національні лідери України", підписані Міністром оборони України Павлом Лебедєвим та Головою комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці Петром Цибенком.

"Золотий фонд нації" мешкає на Прикарпатті

Серед відзначених стали прикарпатці Євген Буцик, Сергій Рукшин, Володимир Ільїн, Олександр Север'янов. Усі вони – військові пенсіонери, які своєю багаторічною сумлінною службою оберігали мирне життя держави та її громадян.

Вручили дипломи та грамоти представникам "Золотого фонду нації" заступник івано-франківського військового комісара Любомир Демчук, голова обласної ради ветеранів Микола Петрушенко та начальник департаменту інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю ОДА Сергій Каліфіцький.

Тарас Грень.
Фото автора.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Євпаторійські військові метрологи працювали у дев'яти гарнізонах

В 2013 році основні зусилля військових метрологів Бази вимірювальної техніки Південного регіону Озброєння Збройних Сил України (м. Євпаторія) були спрямовані на подальше удосконалення системи метрологічного забезпечення військ з урахуванням регіонального принципу.

За дев'ять місяців поточного року фахівцями бази було обслуговано 42 військові частини та установи і п'ять закладів охорони здоров'я.

Слід відзначити, що окрім виконання робіт у стаціонарних умовах, виїзні метрологічні групи активно працювали у дев'яти гарнізонах, де провели обслуговування 20 військових частин.

Також особовий склад здійснював метрологічне забезпечення військових частин, що залучались до проведення практичних підсумкових навчань.

На цей час, три виїзні метрологічні групи РБВТПР бази продовжують працювати за своїм напрямком. Так, група на чолі з майором Олександром Толстовим працює у полку зв'язку в Одесі, на медичному напрямку в Центрі курортології та реабілітації "Крим" (смт. Партеніт) роботи проводить група капітана Ігоря Єпанешнікова, група майора Сергія Почерніна обслуговує Об`єднаний склад озброєння і майна ВМС України.

За словами командира Бази вимірювальної техніки Південного регіону Озброєння Збройних Сил України підполковника Олександра Проворова, у поточному році головними завданнями військових метрологів залишаються нарощування та забезпечення функціонування еталонної бази Збройних Сил України, уповноваження та атестація військових метрологічних і вимірювальних лабораторій та удосконалення системи підготовки й підвищення кваліфікації фахівців у галузі метрологічного забезпечення.

Сергій Осипов.

Вітаємо!

12 жовтня 2013 року виповнюється 50 років від Дня народження командира Повітряного командування "Центр" – заступника командувача Повітряних Сил Збройних Сил України, начальника Васильківського гарнізону генерал-майора Аркадія Вашутіна.

Усе своє життя, організаторський талант і здібності Аркадій Віталійович присвятив надзвичайно почесній справі – служінню Батьківщині.

Після закінчення Єйського вищого військового авіаційного училища льотчиків у 1985 році, молодий офіцер розпочав свій професійний шлях у Прикарпатському військовому окрузі.

Аркадію Віталійовичу довелось змінити не одне місце служби. Він пройшов шлях від старшого льотчика авіаційного полку до командира повітряного командування.

Досвідчений офіцер, він відмінно розбирається в своїй справі, має ґрунтовні теоретичні знання та багаторічний практичний досвід, постійно працює над вдосконаленням свого професійного рівня, передає досвід і готує плеяду молодих пілотів, що вимагає неабиякого таланту льотчика і педагога.

За час служби льотчик 1-го класу генерал-майор Аркадій Вашутін освоїв 5 типів літаків із загальним нальотом близько 1600 годин.

Вмілий керівник, вдалий організатор, вимогливий начальник, досвідчений професіонал своєї справи, Аркадій Віталійович має заслужену повагу у колег, старших начальників і підлеглих.

Рівень особистої професійної підготовки, любов до людей, життєвий досвід дозволив сформувати команду професіоналів, які спроможні виконувати найскладніші та найвідповідальніші завдання.

За добросовісну і сумлінну службу в Збройних Силах України генерал-майор Аркадій Вашутін нагороджений державними та військовими нагородами.

Висловлюємо Аркадію Віталійовичу слова вдячності, поваги та щиросердечно вітаємо його з ювілеєм!

Він – один із тисячі тих, хто добре знає, що професіоналізм, любов до льотної справи, сумлінне виконання посадових обов'язків та любов до Батьківщини – це головна сила нашої авіації.

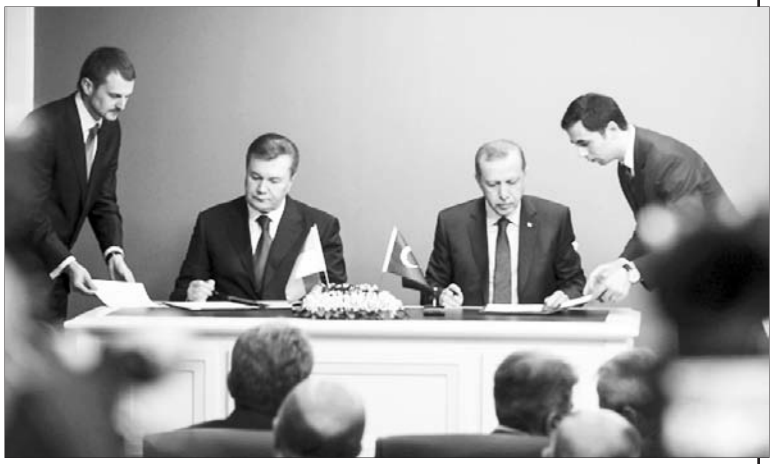
З повагою

офіцери управління
Повітряного командування "Центр"
Повітряних Сил Збройних Сил України.

УКРАЇНА-ТУРЕЧЧИНА

На порядку денному – літакобудування, енергетика, гуманітарна сфера та інше

Дев'ятого жовтня Президент України Віктор Янукович здійснив офіційний візит до Туреччини. Ключовим пунктом програми перебування Глави української держави у цій країні стало проведення Третього засідання Стратегічної ради високого рівня між Україною та Туреччиною. Окрім того, під час відвідання Анкари Президент України зустрівся з Президентом Турецької Республіки Абдуллахом Гюлем та головою уряду Реджепом Тайїпом Ердоганом. Сторонами обговорили широкий спектр актуальних питань двосторонньої взаємодії.

За результатами Третього засідання Стратегічної ради високого рівня було підписано низку українсько-турецьких документів, зокрема План заходів щодо розвитку двосторонніх відносин між Україною та Турецькою Республікою на 2014-2015 роки, Угоду між Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" та Турецькою державною нафтовою компанією "ТПАО" про взаємний захист конфіденційної інформації та комерційної таємниці, Меморандум про співробітництво між Національною акціонерною компанією "Нафтогаз України" та Турецькою трубопровідною компанією "БОТАШ", Спільну заяву Міністрів енергетики України та Турецької Республіки щодо співробітництва в енергетичній сфері, інші двосторонні документи у сферах освіти, конкурентної політики та лісового господарства тощо.

В ході свого перебування у Туреччині Глава української держави торкнувся питання розбудови транспортного коридору Південь-Північ, зокрема співпраці в рамках проектів "Вікінг" і "Зубр", а також необхідності подальшого розвитку спільних енергетичних проектів між двома країнами. Про це він наголосив під час зустрічі з представниками ЗМІ в Анкарі.

– Ми розглянули цілу низку енергетичних проектів і найближчим часом почнемо практичні дії щодо їх реалізації, – сказав Віктор Янукович, коментуючи результати Третього засідання українсько-турецької Стратегічної ради високого рівня.

Він також додав, що сьогодні Україна й Туреччина розширюють співпрацю в питанні спільного видобутку газу на шельфі Чорного моря.

Значну увагу було приділено й іншому, не менш перспективному напрямку співробітництва між двома країнами – літакобудуванню. Власне, з цією метою в аеропорту Анкари відбулася презентація українського літака Ан-158, у якій взяли участь Президент України Віктор Янукович та Прем'єр-міністр Турецької Республіки Реджеп Тайїп Ердоган. Генеральний конструктор державного підприємства "Авіаційний науково-технічний комплекс імені О.К.Антонова" Дмитро Ківа ознайомив відвідувачів з основними характеристиками літака та з його можливими модифікаціями для використання в ролі пасажирського, військового чи медичного літака. Віктор Янукович та Реджеп Таїп Ердоган піднялися на борт літака, оглянули кабіну пілотів та салон.

Президент України Віктор Янукович зазначив, що розвиток спільного літакобудування є одним із найбільш перспективних напрямків співпраці України й Туреччини. Крім того, на думку Глави української держави, наші країни мають хороші можливості для реалізації проектів у ракетно-космічній сфері.

Андрій Яцик. "Крила України".

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ

Микола Азаров: "Україна прямує до Європи з визнаним світом науковим потенціалом і можливостями"

На цьому наголосив Прем'єр-міністр України на засіданні Уряду 9 жовтня 2013 року, коментуючи підписання у Женеві Угоди між Україною та Європейською організацією ядерних досліджень (ЦЕРН) про надання нашій державі статусу асоційованого члена. "Тут ми стали першими серед країн Східної Європи", – зазначив Глава Уряду.

Микола Азаров додав, що поглиблення співробітництва з найавторитетнішою науковою фундацією в Європі і у світі – це еталон євроінтеграції України.

За його словами, Україна має всі підстави входити до міжнародних об'єднань на правах країни з самодостатнім науковим, унікальним технологічним та потужним промисловим потенціалом.

Микола Азаров відзначив, що підписання Угоди дозволить Україні отримувати замовлення від ЦЕРН на виготовлення високотехнологічного обладнання. Вітчизняне наукове співтовариство матиме можливість просувати свої і долучитись до створення новітніх світових технологій, братиме участь у спільних навчальних та дослідницьких програмах. Крім іншого, це зупинить відтік талановитої молоді за кордон. Українські вчені отримають додаткові можливості для фундаментальних досліджень з використанням найбільш сучасного обладнання, яке існує сьогодні в світі.

Крім того, повідомив Прем'єр-міністр, статус асоційованого члена дозволить українським науково-дослідним установам і підприємствам брати участь у тендерах ЦЕРН і отримувати замовлення для різних проектів у галузі сучасної прикладної фізики, брати участь у створенні нових матеріалів, а також отримувати можливість розвивати дослідження у галузі ядерної медицини та технологій, нанотехнологій, інформаційних технологій та матеріалознавства тощо.

"Сучасна, нова Україна є і повинна бути саме такою – всесвітньо визнаною науковою європейською державою. Таке завдання поставив перед Урядом Президент України", – наголосив Микола Азаров.

ТЕХНОЛОГІЇ

Демонстрація вмінь і можливостей: технічний аспект

Про демонстраційні тактичні навчання, які відбулись минулого тижня у Міжнародному центрі миротворчості і безпеки, наша газета вже розповідала. На фоні практичних дій підрозділів і екіпажів в польових умовах майже непоміченою залишилась демонстрація новітніх розробок українських науковців та військово-промислового комплексу.

Наприклад, фахівці Житомирського військового інституту імені С.П.Корольова Національного авіаційного університету продемонстрували можливості мініатюрних бойових безпілотних літальних апаратів, які розроблені в стінах навчального закладу.

– Сьогодні роботизовані засоби – це один з пріоритетних напрямків розвитку оборонної сфери, – розповів начальник інституту генерал-майор Юрій Даник. – У США до 2025 року передбачається, що 80 відсотків усіх повітряних засобів будуть роботизованими, а в Російській Федерації в 2020 році до 30 відсотків усіх бойових завдань мають виконувати роботизовані засоби. Ми в Україні також успішно працюємо в цьому напрямку. Вже зараз наші фахівці створили основу таких роботизованих бойових засобів. На її платформі можна створювати нові апарати. Це можуть бути ударні безпілотні апарати, засоби різних видів розвідки, радіоелектронної боротьби тощо. Але створити такі роботизовані апарати – лише частина справи. Також необхідно розробити способи бойового застосування роботизованих засобів. І це, на мою думку, – найголовніше. Бо ефективність їх застосування напряму залежить від знань і вмінь персоналу, який ними керує. Над підготовкою таких фахівців ми наполегливо працюємо. Варто зазначити, що робота оператора роботизованого засобу – важка і виснажлива. Наприклад, в США до певного часу люди, які виконували завдання і керували безпілотними літальними апаратами, не являлись учасниками бойових дій. Мовляв, оператор знаходиться в своїй країні, керує з центру управління. Тож не бере участі в бойових діях, хоча апарат, яким він керує, виконує завдання, наприклад, в Іраку чи Афганістані. Але психологи, які їх обстежували, дійшли висновку: психологічне навантаження, яке лягає на плечі операторів, – подекуди вище, ніж у піхотинців. Тому питання технічної, психологічної, військової підготовки таких фахівців, розробка форм і способів застосування є серед пріоритетних в нашому інституті.

Гостям, які спостерігали за ходом навчань, продемонстрували безпілотний літальний апарат, що виконував повітряну розвідку. Це наша власна розробка, він має умовну назву Л-1. Ми відпрацювали питання виконання завдання, обробки інформації та доведення її до рівня сприйняття командиром. Так, одна з можливостей комплексу – видача на тактичний планшет результатів обробки розвідувальної зйомки у вигляді електронної мапи місцевості з нанесеною обстановкою. Також ми продемонстрували й інші можливості – це відстеження своїх сил і засобів за допомогою спеціальних пристроїв, визначення їх стану, надання оперативної інформації в процесі ведення бою.

А от розробка фахівців тилу – не така інноваційна і високо технологічна, однак також дуже важлива під час ведення бойових дій.

– Сьогодні на навчаннях ми презентували перспективні набори продуктів – повсякденний, економний і груповий, – розповідає заступник начальника центрального управління продовольчого забезпечення Збройних Сил України полковник Микола Куклюк. – Вони мають суттєві переваги. Кожний прийом їжі розміщений в окремих герметичних пакунках, які можна легко транспортувати при бойовій машині чи при особовому складі. Автономний сухий пайок передбачається для військових частин спеціального призначення, високомобільних десантних військ, розвідувальних підрозділів. Повсякденний набір продуктів призначений для всіх інших військових підрозділів. Груповий пайок розрахований на десять людей, він малогабаритний і може транспортуватися в бойових машинах. Під час привалу дуже швидко можна вжити їжу. Отже, протягом доби військовослужбовець повністю забезпечений всім необхідним набором продуктів. Найближчим часом, з 2014 року, після прийняття усіх необхідних рішень ці пайки надійдуть на забезпечення всього особового складу. На минулорічних навчаннях "Перспектива-2012" вони пройшли випробовування. Особовий склад забезпечувався всіма трьома наборами продуктів, і військовослужбовці надали схвальні відгуки. Ми також врахували і зауваження – додали сто грам галет, родзинки та шоколад у пайок для сил спеціального призначення. Ціна пайка – в межах 45-46 гривень залежно від комплектування. Ось, наприклад, в повсякденному наборі сухих продуктів є триста грамів галет на сніданок, обід і вечерю – по сто грамів, консерви м'ясорослинні – дві банки (у старому пайку були консерви вагою 250 гр), консерви мясні вагою 325 гр, мед натуральний вагою 40 гр, кава розчинна, чай, цукор. В автономному наборі додатково є шоколад, фрукти сушені, карамель ментолова.

Розробники пайка кажуть, що орієнтувалися на стандарти, прийняті в провідних арміях світу. Тож новий військовий пайок розмірами та упакуванням схожий на американський. Також на навчаннях був представлений широкий спектр різноманітних зразків озброєння, розроблених або модернізованих вітчизняними конструкторськими бюро та підприємствами. Серед них – прилади навігації, стабілізації та прицілювання тощо. Усі вони пройшли випробовування і незабаром будуть прийняті на озброєння.

Владислав Назаркевич. "Крила України".
Фото автора.

“Гвинтокрилі місіонери”

Козацький гвинтокрилий гарнізон

Слова Олексія Тригуба

Музика Ігоря Ніколайчука

На континенті спекотному такому
“Півсотні шостий” є такий загін.
Там не літають “піший по-льотному”
Тай не бачать своїх рідних стін.

А в ліберійському небі далекому
Аж довго тягнуться тижні і дні.
Хоч прилетіти б додому лелеками,
Тай опинитись в обіймах рідні!..

Але поки що треба літати,
Адже ми – під егідою ООН
Мир несемо в ці глиняні хати,
Саме наш ліберійський гарнізон!

Козацький гвинтокрилий гарнізон!
За Україною сумуємо ми щиро…
На вертольотах під прапором ООН –
На цій землі ми всі заради миру!

У ці жовтневі дні минає 20 років відтоді, як перші українські військові авіатори залишили рідні домівки, злетівши у невідомість. Так починалася перша миротворча місія військової авіації молодої української держави. Про цю одну з перших гуманітарних операцій Збройних Сил України ані у нашій державі, ані у світі не знає майже ніхто. За великим рахунком, її пам’ятають лише безпосередні учасники – сто українських військових авіаторів, а також – майже вісім тисяч біженців, яких врятували українці, знімаючи з засніжених перевалів гірської Сванетії й евакуюючи до Кутаїсі та інших аеродромів. Операція українських ВПС тривала лише тиждень. Чи – цілий тиждень?! Як – кому… Принаймні виконувати по 5-7 польотів на добу, знаходячись у небі по 12 годин, до того ж – не з підвісками НУРСів, а без озброєння, під стволами бойовиків, які неодноразово обстрілювали українські вертольоти, незважаючи на червоні хрести, нанесені на їхні фюзеляжі! Мабуть, у таких умовах все ж доцільніше говорити про “цілий” тиждень…

Після цієї, так би мовити, “неофіційної” місії, адже вона відбувалася не за мандатом Організації Об’єднаних Націй, а на звернення уряду Грузії із проханням про допомогу, було чимало миротворчих місій, у яких українські вертолітники боронили мир у країнах Європи та Африки під прапором ООН. Першою такою оонівською місією стала участь у миротворчих операціях Сил ООН із охорони (СООНО-UNPROFOR) на теренах колишньої Югославії. 15-й окремий вертолітний загін виконував місію на Балканах у 1994-1995 роках. Невдовзі естафету миротворчості у п’ятнадцятого загону взяли їхні бойові товариші, призначені до складу 17-ї та 8-ї окремих вертолітних ескадрилій, що з квітня 1996 по січень 1998 року брали участь у миротворчій місії ООН у Східній Славонії (ПАООНСС). Європейська сторінка гвинтокрилої миротворчості українців наразі завершилася роботою 14-го окремого вертолітного загону, який діяв у складі Міжнародних сил з підтримки миру в Косові (КФОР) з вересня 1999 по березень 2001 року. Настала спекотна африканська епопея українських авіаторів-миротворців. Відкрили цю сторінку військовослужбовці 20-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України, які з березня 2001 по грудень 2004 року боронили мир у складі Місії ООН у Сьєрра-Леоне. Вони ще були там, а у січні 2004 року до сусідньої Ліберії перелетів 56-й окремий вертолітний загін, який знаходиться цій далекій африканській країні без малого ось уже десять років. Окрім Ліберії, техніка та особовий склад 56-го загону бере участь у миротворчій місії ООН в Кот-д’Івуарі. Минулого року список українських миротворчих підрозділів поповнив 18-й окремий вертолітний загін, який виконує завдання у складі Місії ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго (МООНСДРК).

Як бачимо, першими, хоч і не у блакитних шоломах ООН, були українські вертолітники, які 20 років тому виконували гуманітарну операцію у засніжених горах Сванетії, а найдовша операція за участю українських авіаційних підрозділів триває у Ліберії. До речі, і у складі цього, 56-го окремого вертолітного загону, і у загонах та ескадрильях, що брали участь у захисті миру під егідою ООН в інших країнах, було чимало тих, хто тоді, у далекому жовтні 1993-го, були першими українськими миротворцями, які, на жаль, цього статусу ніколи так і не отримали.

Командир 56-го окремого вертолітного загону військовий льотчик 1-го класу полковник Петро Пліс та його помічник по зв’язках із засобами масової інформації нещодавно, коли вже почали відлік завершення своєї, 18-ї за рахунком ротації загону, виступили з ініціативою про створення гімну 56-го окремого вертолітного загону Збройних Сил України до 10-ї річниці його миротворчої діяльності. І ось минуло декілька тижнів, і у творчому колективі друкованого органу Міністерства оборони України народився текст майбутнього твору, а ще через деякий час у стінах Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону з’явилася і музика, написана одним із митців-аматорів з числа представників цієї медичної установи. Гімн 56-го окремого загону отримав назву “Козацький гвинтокрилий гарнізон”. Послухати твір можна на сайті газети “Крила України” (**krula.com.ua**).

Олексій Тригуб.
“Крила України”.

НАШІ МИРОТВОРЦІ

Спільна рекогносцировка у Конго

Група бойового управління 18-го окремого вертолітного загону Місії ООН зі стабілізації у Демократичній Республіці Конго, що виконує завдання з підтримання миру та безпеки у цій країні, провела спільне з індійськими військовими практичне заняття з методики роботи офіцерів щодо рекогносцировки місцевості.

З місця проведення заняття – командно-спостережного пункту Індійського батальйону бригади Північне Ківу на висоті Мунігі-Західна на декілька кілометрів добре проглядаються навколишні гірські хребти, місцеві селища і дороги, табори багатонаціональних миротворчих контингентів Місії ООН.

– У серпні саме тут ми проводили практичні тренування у наведенні вертольотів Мі-24 на наземні цілі, – розповідає керівник заняття, начальник командного пункту штабу 18-го окремого вертолітного загону полковник Віталій Шмаков. – Мета сьогоднішнього заняття – удосконалення практичних навичок офіцерів групи бойового управління з топографічного й тактичного орієнтування на місцевості. Насамперед, це робота з топографічними картами, лазерними дальномірами, компасами, іншими засобами. Перевіряється точність вимірювань та вірність визначення місцезнаходження групи бойового управління, наземних орієнтирів, підрозділів, наземних об’єктів (цілей), розробка схеми орієнтирів на місцевості.

Згідно з вимогами керівних документів та інструкцій, заняття для офіцерів груп бойового управління проводяться у повному екіпіруванні.

Після перевірки готовності групи бойового управління до заняття офіцерів ознайомили з особливостями проведення рекогносцировки в гірсько-лісистій місцевості екваторіальної Африки з використанням топографічних карт та умовних знаків нанесення обстановки контингентів Місії ООН.

Варто додати, що з початку цієї ротації 18-го окремого вертолітного загону групою бойового управління було проведено понад 200 занять та практичних наведень на наземні цілі вертольотів Мі-24.

Анатолій Стельмах.

СЛУЖБА В РЕЗЕРВІ

Головна мета – обороноздатність

У окремому полку дистанційно керованих літальних апаратів Повітряних Сил Збройних Сил України, що дислокується на Хмельниччині, пройшли урочисті заходи щодо вшанування кращих роботодавців, які роблять вагомий внесок у сприяння впровадження служби у військовому резерві Збройних Сил України.

Так, нещодавно офіцери командування частини в урочистій обстановці вручили Листа вдячності директору Хмельницького комунального підприємства “Електротранс” Віктору Паламарчуку, який не просто визнає законні права громадян, що у добровільному порядку проходять службу у військовому резерві, а всіляко сприяє, шанує і заохочує своїх патріотично свідомих працівників, які демонструють відповідальне ставлення до зміцнення обороноздатності і безпеки держави.

– У нас, військових, хто носить погони, і у цивільних, які не лише на словах підтверджують любов до Батьківщини, мета єдина – висока обороноздатність вітчизняного війська, – переконаний командир полку полковник Тарас Потягач. – Саме з метою популяризації служби у військовому резерві серед кандидатів на такі посади та їх роботодавців ми і визначили кращих, аби якимось чином віддячити тим керівникам, які йдуть нам на зустріч і заохочують бажання своїх підлеглих до служби в резервістах.

Оксана Горобець. Фото автора.

Військовий аудит: робота на випередження

Минулого року внаслідок реформування контрольно-ревізійної служби Збройних Сил України, відповідно до "Концепції розвитку державного внутрішнього фінансового контролю на період до 2017 року", було створено Територіальне Центральне управління внутрішнього аудиту та контролю Міністерства оборони України. Перший рік роботи реорганізованої структури підтвердив вірність обраного шляху і засвідчив, що проведення аудиту у військових частинах та інших підконтрольних суб'єктах стало не тільки серйозним інструментом виявлення порушень та недоліків, а й вагомою допомогою керівникам у фінансово-господарській діяльності. Власне, такої думки – і начальник Територіального Центрального управління внутрішнього аудиту та контролю полковник Анатолій Машталяр, який в інтерв'ю виданню "Крила України" розповів про особливості роботи новоствореної структури та перші результати проведених перевірок.

– Отже, Анатолію Григоровичу, над чим сьогодні працює управління, яке ви очолюєте?

– Міністром оборони України Павлом Лебедєвим і директором Департаменту внутрішнього аудиту та фінансового контролю Міністерства оборони України Максимом Гольдарбом були визначені такі пріоритетні напрямки, як боротьба та протидія корупції, моніторинг процесу реформування Збройних Сил України та переходу на комплектування військ на контрактній основі, проведення заходів бойової підготовки, соціальної захищеності військовослужбовців та інші. У цьому контексті залишаються незмінними завдання щодо запобігання фактам незаконного та неефективного використання бюджетних коштів і військового майна, порушень фінансово-бюджетної дисципліни та забезпечення персональної відповідальності посадових осіб. Іншими словами – запровадження такої системи внутрішнього контролю, яка б не лише допомогла виявити усі корупційні прояви у підконтрольних військових частинах, установах та організаціях, але й дозволила з часом звести їх до мінімуму.

Крім того, зараз наші фахівці вивчають можливі основні ризики, тобто ті потенційно слабкі місця у законодавчій базі та імовірні варіанти обходу норм чинного законодавства, які дозволяють таким собі "бізнесменам у погонах" чи причетним до армії чиновникам отримувати незаконним шляхом певну вигоду. Це дозволить постійно удосконалювати нашу законодавчу базу та своєчасно реагувати уповноваженим структурам (за наявності тих чи інших обставин), унеможливлюючи незаконні діяння посадових осіб. Як кажуть: інформований, значить – озброєний. На превеликий жаль, створити таку універсальну законодавчу модель, яка б цілковито поклала край усім, без винятку, зловживанням, фактично неможливо.

Працювати на випередження – ось головний аспект роботи аудитора, адже завадити прийняттю неправомірних рішень командирами чи начальниками значно простіше і, що головне, дешевше, ніж потім фіксувати факт збитків, завданих державі та вимагати їхнього відшкодування.

– Наскільки результативною є робота фахівців управління у поточному році?

– У січні-вересні 2013 року нами проведено 111 контрольних заходів (з них 95 – позапланових) та викрито порушень фінансово-бюджетної дисципліни на загальну суму майже у 115 мільйонів гривень. Це надзвичайно великі кошти. Майже 7,5 відсотків з цієї суми (трохи більше 8,6 млн гривень) – зловживання, які призвели до втрат. Зокрема недоотримано доходів, скажімо, через неправильне застосування норм законодавства (підміну одних понять іншими, наприклад, замість договору оренди складався менш "затратний" договір зберігання, занижено ставки тощо) на суму, рівну 1,8 млн грн, незаконні витрати оцінено у понад 3,2 млн грн, нецільові витрати – у більш ніж 2,3 млн грн, нестача ресурсів сягнула 1,2 млн грн. Загалом з цієї суми вдалось відшкодувати лише незначну частину коштів – 1,447 млн грн. І це є тим важливим питанням, над вирішенням якого ми постійно працюємо. На порядок вищі цифри фігурують у порушеннях, що не призвели до витрат – а це майже 106 млн грн. З них – близько 36 млн грн – заниження в обліку вартості активів, понад 7,7 млн грн "коштували" Збройним Силам України неефективні рішення командирів (і це лише у зоні відповідальності нашого управління), ще майже 70 млн грн – інші фінансові порушення. Окрім того, нашими фахівцями попереджено незаконних витрат на суму майже 8 млн гривень.

Зазначу, що за результатами нашої роботи у 2012-2013 роках фахівцями Територіального Центрального управління внутрішнього аудиту та контролю направлено до правоохоронних органів 27 матеріалів аудиторських звітів з метою надання правової оцінки діям посадових осіб на загальну суму порушень понад 4,5 млн гривень, з яких за фактами зловживань відкрито 2 кримінальних провадження та по 9-ти матеріалах прийняте прокурорське реагування.

– Який напрямок сьогодні можна назвати найбільш проблемним?

– Збройні сили будь-якої держави, як правило, "хворіють" на ті ж недуги, що й сама держава. Україна тут – не виняток. Якщо земельне питання у нашому суспільстві стоїть зараз чи не найгостріше, воно луною відбивається й у Міністерстві оборони. І головною проблемою тут передусім є не люди в погонах, а особливості розподілу та обліку земельних ділянок при колишньому СРСР і нинішні умови господарювання. Так склалося, що більшість земельних площ, які сьогодні належать військовим, а також будівлі та деяка техніка насправді є державними і були передані Збройним Силам на правах оперативного користування багато років чи навіть десятиліть тому, починаючи ще з часів встановлення радянської влади. Сьогодні непоодинокими є випадки, коли ділянки військових містечок, полігонів чи навчальних закладів виявляються значно меншими, ніж були раніше. За результатами розслідувань стає зрозуміло, що головною причиною є відсутність кадастрів. Тобто, земля належним чином не облікована. Нами виявлені факти, коли, наприклад, земельна ділянка (частина військового полігона у Житомирській області) рішенням міської ради була передана у користування іншому суб'єктові господарювання. І з кожним роком ситуація змінювалася лише на гірше. Для розв'язання зазначених проблем необхідні чималі кошти, що не дозволяє здійснювати фінансування даних статей оборонного бюджету у повному обсязі.

До речі, не так давно у Вінниці відбулась міжвідомча нарада за ініціативи Вінницької прокуратури, у якій також взяли участь представники нашого управління, управління військової контррозвідки, Вінницького зонального відділу Військової служби правопорядку, керівний склад дислокованих у регіоні військових частин Збройних Сил України, підрозділів Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби, керівництво регіонального відділення Фонду державного майна України та Головного управління Державного комітету України із земельних ресурсів Вінницької області. Даний захід був присвячений питанню дотримання законодавства щодо збереження військових містечок та земель Міністерства оборони України, які знаходяться у Вінницькій області. Під час наради було наголошено, що робота у цьому напрямку потребує активізації, постійної взаємодії між квартирно-експлуатаційними органами, командуванням військових частин, керівниками правоохоронних та контролюючих органів. І висновки ці далеко не безпідставні.

Так, сьогодні існує значна розбіжність в обліку земельних ділянок Міноборони України за даними Головного управління Держкомземресурсів у Вінницькій області, в порівнянні з даними КЕВ міста Вінниці, що становить понад 3000 га. Крім того, на обліку Вінницького КЕВ перебуває 29 земельних ділянок, які у порушення вимог Земельного кодексу України використовуються без оформлених правовстановлюючих документів. Нагальними є питання приведення відповідно до законодавства облікових даних військових будівель, споруд та площ земельних ділянок як тих, що використовуються, так і тих, що надані в оренду. Виявлено чимало правопорушень незаконного відчуження будівель та споруд Збройних Сил України, державних підприємств Міноборони. І таких фактів – чимало.

– Майнові "війни" не менш "запеклі", аніж земельні?

– Безумовно. Наведу ще один досить наглядний приклад. Упродовж цього року нами було проведено аудит на трьох державних підприємствах "Військторгсервісу": Білоцерківського, Вінницького і Хмельницького. На всіх трьох були встановлені факти незаконного відчуження майна – магазинів – що у підсумку призвело до збитків на значну суму. Один зі згаданих закладів торгівлі знаходиться у Вінниці, у провулку Київському, 62. Ринкова вартість даного об'єкта (площею 655 м²) на сьогодні становить понад 770 тисяч гривень. У 2011 році він був відчужений нібито на підставі рішення суду. Втім, після звірок у суді виявилось, що під вказаним номером там фігурує зовсім інше рішення, яке до даного магазину не має жодного відношення. Завдяки зусиллям відповідних органів та опираючись на результати нашої перевірки, зараз магазин повернуто у власність держави.

– Які ризики сьогодні опрацьовуються фахівцями-аудиторами у першу чергу?

– Насамперед, це управлінські рішення щодо розпорядження фінансовим та матеріальним ресурсом, наявність значної кількості майна та техніки, що знаходяться в арсеналі того чи іншого військового організму. Зазвичай, там де фігурують великі гроші, існує вірогідність їхньої втрати чи неефективного використання.

Хочу додати, що вміле та ефективне використання даного ресурсу – це одне з головних завдань, які ставить сьогодні перед армією Міністр оборони України. Не виняток і надлишкове майно. Зрозуміло, що українське військо не може собі дозволити витрачати сили і ресурси на зберігання того майна, яке ніколи більше не доведеться використовувати. Тому, по-перше, слід чітко визначити, що саме можна вважати "надлишковим"; по-друге, встановити його реальну ринкову вартість; по-третє, проаналізувати, кому і на яких засадах усе це передавати. Зараз не стоїть питання позбутися усього зайвого за будь-що. Як кажуть, на кожен товар є свій покупець. І тут важливо тримати ситуацію на контролі, стежити, чи не зловживають відповідні посадові особи при вирішенні даних питань.

– Віднедавна будь-яка фінансова операція у військах обов'язково повинна погоджуватись у Територіальному управлінні внутрішнього аудиту та контролю. Чи не так?

– Зараз за рішенням Міністра оборони України наше управління здійснює постійний моніторинг використання коштів усіма суб'єктами, що знаходяться у зоні нашої відповідальності. Тобто, будь-яка військова частина, яка планує витратити ту чи іншу суму бюджетних коштів, надсилає нам документи, з яких слідує, наскільки повно та якісно здійснено моніторинг закупівельних цін на продукцію чи послуги у даному регіоні. Фахівці управління завдяки сучасним технологіям можуть дуже легко усе це перевірити. І в разі, якщо наші дані мають суттєві розбіжності з тими цифрами, що були надіслані нам, ми повертаємо документи на доопрацювання та рекомендуємо провести більш ретельний аналіз. Такий підхід дозволяє суттєво економити фінансові ресурси Міноборони, а разом з тим, попереджати факти нераціонального використання коштів замість констатації за фактом правопорушення.

– Скільки часу може тривати подібне узгодження?

– Не більше трьох діб. Зрозуміло, що коли кошти є на рахунку, їх потрібно використовувати своєчасно і ефективно. Аби вкладатись у ці терміни, потрібно працювати досить оперативно, адже 90 відсотків свого службового часу аудитори знаходяться на контрольних заходах поза межами управління. Тож опрацьовувати дану інформацію доводиться паралельно із виконанням інших завдань.

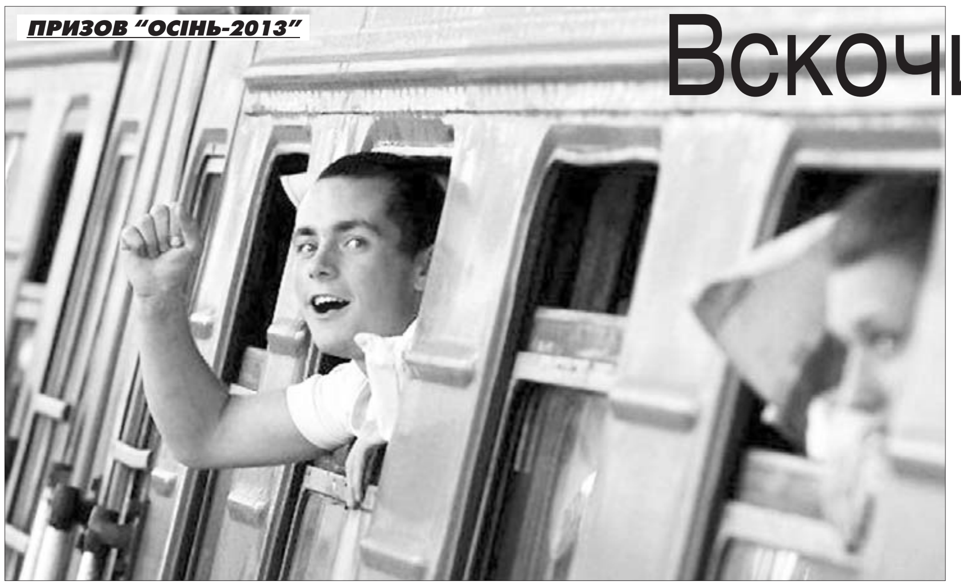
– На Вашу думку, аудитор в очах командирів частин – це швидше друг чи не зовсім?

– Сподіваюсь, керівництво військових частин, установ чи підприємств Міноборони, у яких працюють фахівці з аудиту, розуміють, що ця робота вкрай важлива. Збитки, завдані державі, – це, як правило, результат чийогось непрофесіоналізму або умисних дій. Якщо ми можемо попередити втрати, від цього виграють у першу чергу самі командири (начальники). Але це за умови, якщо даний посадовець не причетний до злочинних схем. Натомість більшість керівників вдячна нам за виявлення прогалин в роботі їх підлеглих, чи неефективних механізмів діяльності тощо. Командир, в силу широкого спектру обов'язків, не завжди здатен зазирнути в усі, без винятку, "закутки" свого господарства, тож нерідко доводиться покладатися на своїх помічників. А від помилок, як відомо, не застрахований ніхто.

Протягом 2013 року Міністром оборони Павлом Лебедєвим постійно збільшуються вимоги щодо діяльності внутрішнього аудиту. Так, останнім часом, на виконання саме таких рішень, нами здійснено низку заходів на підприємствах та установах, діяльність яких раніше взагалі не оцінювалась. Директор Департаменту внутрішнього аудиту та фінансового контролю наголошує, що це – тільки початок великої роботи, результатом якої повинно стати зміцнення фінансово-господарчої діяльності у ЗС України. І саме це є запорукою того, що кожна копійка, виділена державою для потреб Міністерства оборони України, буде витрачена цілеспрямовано та з найбільшою віддачею для зміцнення обороноздатності нашої держави.

Андрій Яцик.
"Крила України".

ПРИЗОВ "ОСІНЬ-2013"

Вскочити у крайній вагон? ЧИ Підписати контракт!

Призовна кампанія в Україні виходить на фінішну пряму. Нині вона є особливою і навіть історичною для вітчизняного війська. Уже ні для кого не секрет, що саме цього року оборонне відомство планує крайній призов громадян на строкову службу. Вже у другій половині 2014-го в лавах армії служитимуть лише професійні захисники Вітчизни, і тільки на контрактній основі.

До цього наша країна йшла довго. Не раз із високих трибун як чиновники, так і політичні лідери декларували наміри створити професійні Збройні Сили, але через ряд об'єктивних причин це зробити не вдавалося. Протягом тривалого часу йшла копітка планова робота, до уваги брали позитивний досвід багатьох розвинутих країн, і було прийнято єдине правильне рішення – поетапний перехід в рамках реформування війська.

Тепер багато юнаків призовного віку можуть полегшено зітхнути: потреба "відмазатися" від служби в армії відпала сама собою. Однак скочити у крайній вагон, як виявилося, чимало охочих. Йдеться про бажання багатьох хлопців таки відслужити рік строкової й отримати військовий квиток, що дасть певні преференції при подальшому працевлаштуванні. Цієї осені потрапити у той таки вагон було не просто, адже окрім чітких критеріїв: освітнього рівня, фізичної підготовки та бездоганного здоров'я, була суттєва конкуренція. Скажімо, на Вінниччині із традиційних 12 тисяч юнаків призовного віку до війська може потрапити... увага – лише кожен 37-й потенційний призовник (кожен п'ятий із бажаючих), адже восени

2013-го до лав війська область направляє тільки 325 рекрутів. А наступного року навіть такої можливості вже не буде. Втім, буде інша, не менш приваблива пропозиція – служба за контрактом. Чому приваблива? Насамперед, рівнем грошового забезпечення. Уже цього тижня військовослужбовці стали свідками того, що обіцянки стають реальністю. Адже преміювання усіх військовослужбовців Збройних Сил України зросло на чергові двадцять відсотків. А до кінця 2014-го солдат першого року служби отримуватиме від 3,5 тисяч гривень.

Власне, грошове забезпечення військовослужбовців служби за контрактом завжди було каменем спотикання у кадровій комплектації цієї категорії. Зарплата 1000-1500 грн навряд чи задовольняла молодих амбітних чоловіків, які готові будувати власне майбутнє, створювати сім'ю. Звичайно, безоплатна медицина, санаторії, навчання, вивчення англійської за державний кошт, які були і є в соціальному пакеті військових, – можливості хороші, але ж треба щось їсти...

Тому окремим частинам Збройних Сил, які визначають бойовий потенціал вітчизняного війська і де, звичайно, теж служать контрактники, з минулого року грошове забезпечення зросло удвічі. Тепер до цього рівня поетапно підводять весь особовий склад, що й відіграло роль дієвої реклами. Звичайно, у згаданих частинах (а це війська спецпризначення, Військово-Морські Сили, льотно-підйомний склад та ряд інших військово-облікових спеціальностей), вакансій на контрактну службу одразу ж не стало. Але це послужило стимулом для молодих людей, які бачать себе у Збройних Силах із пристойною зарплатою, нехай навіть через рік. Тому сьогодні можна із впевненістю сказати, що військові комісаріати достроково наберуть кандидатів для проходження військової служби за контрактом, які, з часом, займуть своє місце в строю.

А тепер мовою цифр. Щодо статистичних даних про крайній призов на строкову службу традиційно звертаємося до постійного партнера нашого видання – Вінницького обласного військового комісаріату, який є одним із кращих в Україні з виконання держзамовлення для Збройних Сил України та інших військових формувань, принаймні так запевнив нас начальник відділу комплектування та призову військомату підполковник Михайло Дзигаленко.

Михайло Дмитрович повідомив, що протягом жовтня – листопада 2013 року в Україні буде призвано та направлено у війська 10800 осіб, у тому числі: до Збройних Сил України – 5 000, Внутрішніх військ МВС України – 4800, Держспецтрансслужби – 1000 чоловік. Строковиками в першу чергу комплектуються військові частини і підрозділи Повітряних Сил Збройних Сил України, які залучаються до несення бойового чергування з протиповітряної оборони, арсенали, бази і склади.

– Ми кращі за багатьма показниками, – каже підполковник Михайло Дзигаленко. – Скажімо, ми майже на 100 відсотків укомплектували такі дефіцитні для війська посади, як водії спеціальних технічних засобів, кухарі, кранівники та інші. Майже 96 відсотків наших призовників не мають жодних допустимих обмежень за станом здоров'я, а це сьогодні дуже проблематично. Але, зрештою, є з кого вибирати – призов у рази менший ніж торік. Можемо відзначити і той факт, що станом на 1 жовтня не звільнився жоден направлений нами солдат. У минулі роки були 2-3 чоловіки на призов.

Також у військкоматі зауважили, що попри оптимізацію чисельності особового складу обласних та районних військових комісаріатів, роботи побільшало, адже саме на них покладена визначальна роль в забезпеченні переходу Збройних Сил України на комплектування військовослужбовцями за контрактом.

Цього року військові комісаріати Вінниччини мають набрати не менше 445 контрактників – таке розпорядження Генерального штабу Збройних Сил України. І на цей час уже близько трьохсот вінничан погодилися підписати контракт. Таким чином, до кінця року у вінницьких військкоматів є всі шанси виконати рознарядку Генштабу, і цьому, мабуть, сприятиме вищезгадане підвищення грошового забезпечення.

Що ж, українське військо перебуває на такому собі зламному етапі реформування. Найближчий "чек-пойнт" – у 2017 році, коли можна буде підвести риску і правдиво відповісти на запитання: чи вдалося в Україні створити професійні, мобільні, високооснащені Збройні Сили, про які ми мріяли багато років? А наразі у військових частинах солдатам-строковикам дякують за службу і навіть пишуть листи батькам. Тим часом, їм на зміну готують молоде поповнення, покликане стати крайнім в історії нашого війська, а дехто приміряє однострій, аби стати професійним військовим. У кожного – своя мотивація, а також бажання, обов'язок, відданість та професіоналізм. Принаймні хочеться у це вірити!

Юрій Ігнат. "Крила України".
Фото автора.

"Дякуємо за службу"

ДМБ

У полку зв'язку, де командиром полковник Дмитро Задворнов, вже традиційною стала церемонія вшанування військовослужбовців строкової служби, що звільняються в запас. Цей рік не став винятком, а навпаки – більш значущим за попередні. Адже є велика ймовірність того, що солдати, які зібралися цього року у клубі частини, є одними з останніх строковиків полку.

Зі святково прибраної сцени військовослужбовців призову "Осінь-2012" вітали концертною програмою під назвою "Дякуємо за службу". Першим взяв слово командир частини полковник Дмитро Задворнов. Він зазначив, що кожен із присутніх у залі пройшов відмінну школу загартованості, досяг професійної майстерності та пізнав справжню ціну ратної праці та військового товариства.

Під час урочистої частини багатьом солдатам оголосили подяки, вручили грамоти та повідомили батьків про зразкове виконання їхніми синами військової служби. А солдатам Олександру Іванову, Богдану Лакатошу, Олександру Залізняку, Михайлу Трофім'юку та Сергію Мельничуку присвоєно звання "старший солдат".

Після виступу командира, чудовий настрій "винуватцям" свята підтримували постійні учасники художньої самодіяльності: прапорщик Володимир Химич, старші солдати Лілія Шумейко, Олександр Цимбалистий та ведучий старший прапорщик Віталій Кирницький.

Владислав Дем'яненко. "Крила України".

ФЕСТИВАЛЬ

Військові підтримали “Повітряне братерство” в Криму

У Криму пройшов 17-й Міжнародний фестиваль повітроплавців “Повітряне братерство”, у якому взяли участь 23 екіпажі з Молдови, Білорусі, Литви, України та Росії.

Фестиваль стартував у Феодосії на стадіоні “Кристал”, а відкрити його в небі і на землі доручили… військовим! Від оборонного відомства з відкриттям фестивалю учасників привітав заступник голови Громадської ради при Міноборони України, Герой України, заслужений льотчик-випробувач СРСР, президент ГО “Федерація авіаційного спорту України” Олександр Галуненко.

Парашутисти-випробувачі Державного науково-випробувального центру ЗС України, де командиром Герой України, заслужений льотчик-випробувач СРСР Юрій Тішков, у складі команди спортивного клубу “ПараКрим” виконали показові стрибки з парашутами типу “крило”. Під куполами на кілометровій висоті розкрилися Державний Прапор України, прапори АР Крим, ВДВ і морської піхоти.

З видовищною демонстрацією рукопашного бою виступили і “чорні берети” десантно-штурмової роти 1-го Феодосійського окремого батальйону морської піхоти, де командиром підполковник Дмитро Делятицький. Благо, військова частина знаходиться поруч, і на спортивних снарядах та на біговій доріжці спорткомплексу воїни – часті гості.

Відмітимо, що на міцність морпіхів перевірили навіть …красуні! По воїнах, що лежали на битому склі, вони пройшлися своїми каблучками! А таке випробування, погодьтеся, витримає далеко не кожен!

Подивитися на видовище зібралися тисячі феодосійців і гостей міста. Серед глядачів – сім'ї військовослужбовців, дружини та дітки, які після виступів рукопашного бою кинулися збирати гільзи від холостих набоїв.

Тим часом міжнародні команди наповнювали повітряні кулі та готувалися до польотів…

Як повідомив президент Федерації повітроплавання України Олександр Ніколаєв, військові завжди беруть найактивнішу участь в подібних заходах, “їм є що показати, а нам є чим гордитися”. І більше того, навіть оболонки для теплових аеростатів шиє місцеве підприємство “Укроборонпрому” Феодосійське ДП “НДІ “Аеропружних систем”.

Руслан Семенюк. м.Феодосія.
Фото автора.

КОНКУРС

“Воин содружества”-2013: наші – призери!

З 29 вересня по 5 жовтня в Москві проходив Міжнародний конкурс військово-професійної майстерності військовослужбовців дружніх армій “Воин содружества”. На запрошення Міністра оборони Російської Федерації у змаганнях найсильніших та найспритніших, ерудованих та творчо підготовлених вояків взяла участь делегація Збройних Сил України. Жовто-блакитні кольори захищала справжня команда професіоналів: солдат Олександра Безсмертна, прапорщик Юрій Дячук, молодші сержанти Олексій Джафаров та Олександр Савка. Очолив команду офіцер Головного управління по роботі з особовим складом Збройних Сил України майор Роман Чаплінський.

Цьогоріч, крім українців та представників країни-господаря, у базовий табір 5-ї окремої гвардійської мотострілецької Таманської дивізії прибули позмагатись військовослужбовці Вірменії, Білорусії, Казахстану, Киргизстану, Таджикистану.

Відповідно до програми змагань, в номінаціях під умовними назвами “Атлет”, “Снайпер”, “Професіонал”, “Ерудит” і “Кавалер” (або – “Судариня”) оцінювався стан індивідуального вишколу конкурсантів, військово-прикладна вправність захисників Батьківщини. В атмосфері чесної спортивної боротьби та взаємної поваги, об'єктивної оцінки результатів, виявити найбільш професійно підготовлених військовослужбовців збройних сил країн-учасниць СНД було насправді нелегко.

Необхідно відмітити, що в творчому конкурсі нашим козакам не було рівних. Особливо відзначилась представниця прекрасної статі, солдат Олександра Безсмертна: 1 місце в номінації “Кавалер (Судариня)” та 3 місце – в номінації “Атлет” серед жінок.

За підсумками змагань учасники нагороджені медалями Міністерства оборони Російської Федерації “За укрепление боевого содружества”, дипломами лауреатів, почесними грамотами та цінними подарунками від організаторів конкурсу.

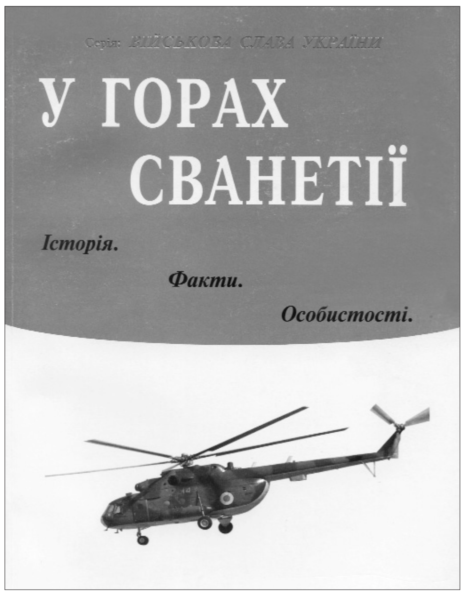
За словами керівника групи Р.Чаплінського, участь у такому поважному конкурсі з військової тематики наочно дає можливість порівняти методики підготовки для базових військових спеціальностей, вивчити досвід інших країн щодо організації та проведення змагань з військово-професійної майстерності. Всі учасники високо оцінили рівень організації заходу.

В рамках культурної програми учасники Конкурсу відвідали експозиції Центрального музею Збройних сил Російської Федерації та разом з відомими зірками естради взяли участь у завершальному гала-концерті в Центрі культури Збройних сил Російської Федерації.

Варто зазначити, що представництво українських вояків здійснено відповідно до Плану заходів військового співробітництва Міністерства оборони України та Збройних Сил України на 2013 рік.

Сергій Сизоненко.

Перша місія:

Закінчення. Початок у № 39.

Зустрічалися й інші українці, вірніше українки. Коли вертоліт сів, Микола Коваленко звернув увагу на одну хвору жінку з дитиною. Помітив її у натовпі через різкий контраст слов'янського обличчя на фоні смуглявих дочок гір. Світлана, так її звали, була з України. Ще до початку війни вона приїхала сюди до далеких родичів, а потім довго не могла повернутися додому. Він спробував взяти її з собою. Але вертоліт і так вже був перевантажений. Брати ще когось було дуже небезпечно. Тому офіцер пообіцяв забрати жінку іншим разом. А тут, як на зло, погода погіршилася. До того ж наступного

дня польоти планувалися в інший район. Микола Степанович майже цілий день зв'язувався по рації з командиром іншого екіпажу, майором Віктором Казанцевим, щоб той обов'язково врятував землячку. І все вийшло. Вже у таборі біженців йому вдалося розшукати Світлану з донькою та ще раз самому пересвідчитися у їхньому порятунку.

На одному з майданчиків, куди прилетіли на четвертий день роботи, льотчиків вразила пустка. За даними грузинської сторони, постраждалих – ще сотні й сотні, борт очікує на майданчику, а з лісу виходять лише одиниці. Виявилося, хтось організував бізнес, пропускаючи людей до рятівного вертольота лише за гроші. Тільки досить жорстке втручання місцевих силовиків поставило ситуацію під контроль, і люди "повалили" з лісу.

Була тут ще одна велика проблема для біженців. Наприкінці 1993 року у Чечено-Інгуській автономії вже почала загострюватися обстановка. Формувалися озброєні загони, і хоч участі в абхазькій війні вони офіційно не брали, не проти були пограбувати біженців у Грузії. Цих мародерів люди у горах боялися більше, ніж голоду і холоду. Вони забирали гроші, машини, ґвалтували жінок.

Володимир Колотовічев згадує, як під час однієї з посадок керував підняттям людей на борт. Коли він серед інших побачив якихось чоловіків у камуфльованих одностроях, до нього з-за спини підійшла жінка і попросила не обертатися, сказавши, що ці люди прийшли грабувати їх, а її доньку збираються взяти з собою. Оцінивши ситуацію, знаючи, що може виникнути перестрілка, Володимир швидко скомандував підніматися на борт лише дітям і жінкам, а також цивільним чоловікам без зброї, мотивуючи тим, що вони хворі. Решту пообіцяв забрати через декілька годин. Вже в небі він побачив, як люди в камуфльованих куртках побігли у ліс, так і не встигнувши поживитися.

Інша посадка в горах ледь не завершилася трагедією для українців. На борт вертольота, як завжди, першими приймали жінок та дітей. Раптом один грузин у розпачі дістав рушницю і, приклавши її до скроні льотчика полковника Валерія Крушиніна, вимагав взяти його родину першою. Командир іншого екіпажу полковник Володимир Колотовічев служив з ним не один рік, і тому перше, що спало на думку – дістати пістолет та вистрелити. Але поруч були інші озброєні люди, друзі та родичі чоловіка.

Стрілянина призвела б до жертв. Часу на роздуми не було. Тому досвідчений льотчик зробив вигляд, що погоджується, і дав тому, хто тримав товариша під прицілом, сигнальний патрон СПНД, нібито для визначення напрямку вітру. Як тільки бунтівник взяв його, Володимир смикнув за мотузку, і полум'я патрона охопило руку грузина. Для кавказців вважається соромом показати, що боляче. Тому він терпів, поки на борт зайшли діти, жінки і дехто з його родини. Порушника порядку посадки забрали наступним рейсом вже під вартою.

Інший політ, інший майданчик. Завантажились відносно швидко. Тільки злітати – як попереду кабіни з'явився якийсь п'яний абрек, погрожуючи автоматом, якщо не заберуть його на борт. Вперто так тикає стволом, геть об скло ним стукає. А вертоліт вже й так первантажений, та й куди його, п'яного? Й так – постійне хвилювання, що повний вертоліт озброєних типів... Так що ж робити із цим напівмертвим від оковитої джигітом? Запросто вистрелить. І тут українцям допомагає сивочолий грузин, до якого решта ставилися дуже поважно – місцевий авторитет. Чоловік виходить до п'яного, відводить його убік, щось пояснюючи. Повертається вже сам, і вертоліт злітає.

Підполковник Сергій Варнаков, командир екіпажу Ка-27, згадує, як фанати війни робили подекуди свою справу:

"Прилетіли на майданчик, а там велике скупчення людей. Не вимикаючи двигунів, почали завантажуватися. Плач жінок, стогін обморожених дітей... В кабіну забігає під дією чачі грузин-камікадзе із затиснутою в долоні гранатою і кричить:

– Пака рука терпит – летим на любую висату!

Якби ми якось знервовано відреагували, напевно, грузин відпустив би чеку і нам не жити на білому світі. Послухали його, підняли машину в повітря, летимо. По рації зв'язались із КДП, розповіли про інцидент, який з нами трапився. Нам порадили летіти в Кутаїсі, де на цього "камікадзе " вже чекав озброєний підрозділ охорони аеропорту. Ми людей висадили, а нашого "героя" взяли під варту.

13 жовтня вертоліт, який пілотував майор Олександр Харін, доставляв борошно на черговий майданчик. Ледь Мі-8 перелетів через вже знайомий перевал, як потрапив під обстріл. Досвідчений командир екіпажу, у котрого за плечима – не одна сотня польотів в Афганістані, різко кинув машину до землі, виводячи її із сектора обстрілу.

З-під обстрілу вертоліт командир вивів, але посадка вийшла занадто прискореною, ледь не розбилися. Вийшовши, оглянули машину. У стабілізаторі – велика рвана діра, пошкоджені лопаті несучого гвинта, а в одній із них – кульова пробоїна. Пом'явся і рульовий гвинт. Борттехнік капітан Олександр Малюський обстукав його спочатку молотком, підрівняв. Потім взявся за стабілізатор: ножем вирізав навколо дірки більший отвір, щоб надати правильної форми цій пробоїні.

– А решта? – запитує командир. – Долетимо?

– Повинні, – впевнено відповів той. – Я трохи "підшаманив", то маємо долетіти.

Зустрічали екіпаж на стоянці полковник Володимир Кутепов та інженер ескадрильї підполковник Сизонов. Почувши про обстріл та пробоїну, старші офіцери порадили членам екіпажу поки що нікому не розповідати, аби не підірвати моральний дух товаришів, і так не дуже стійкий після побаченого в місцевих горах.

Так і завершився невдалий день 13 жовтня.

Наступного дня стало зрозумілим, що з такими пошкодженнями вертоліт до України не долетить. Командування загону прийняло рішення скористатись агрегатами зі збитого російського вертольота, що лежав на дні однієї з ущелин. Керосин з нього місцеві жителі злили одразу, а рештки Мі-8, нікому не потрібні, так і залишились лежати купою металу, хоча вертоліт був щойно з заводу, і майже всі вузли та агрегати – справні. На Ка-27ПЛ техніка пошкодженого українського вертольота доставили на місце трагедії. Разом із камовським борттехніком почали знімати ПЗУ та стартер.

Під час роботи офіцери дуже поспішали, працювали, не звертаючи уваги на місцевість навколо себе. І раптом до потилиці одного з них приставили ствол. Потім – репліка грузинською. Офіцер повів плечима, даючи зрозуміти, що не володіє місцевою мовою. І вже тоді грузин перейшов на російську. Виявилося, що росіяни заплатили, аби він пильнував збитий вертоліт. Та коли "охоронець" дізнався, кому й для чого потрібні запчастини, сказав: "Єто – святое дело!" Так все обійшлося. А невдовзі прилетів Ка-27ПС, і вони повернулися в Кутаїсі. До заходу сонця ці майже нові агрегати, приведені до нормального стану, вже стояли на борту.

Та не тільки людські життя рятували українські вертольоти. В один із днів, виконавши від світанку вже декілька рейсів, Ка-27 привіз до одного з майданчиків ємності з пальним. Біженців вивезли майже всіх. Потрібно було повертатися: наближалась ніч. Як тільки сонце в горах заходить за вершини – настає суцільна темнота. Треба поспішати. Раптом підходять із проханням перевезти із села медичне обладнання на аеродром Кутаїсі. Справа важлива. Адже в аеропорту – багато евакуйованих поранених, отож, командир погодився!

Почали завантажувати, і тут підполковник Сергій Варнаков помічає, як замість приладів люди заносять до вертольота величезну картину, замотану в дрантя. За картиною – діжки з вином. Командир починає обурюватись:

– Де ж ваше обладнання, бісові діти?! Нам треба встигнути повернутися до заходу сонця, а ви "чачу" якусь вантажите!..

А тут ще й підбігає до вертольота бородатий абрек із автоматом, стріляє і кричить:

– Керасин давай!..

Штурмана Самбірського цей "любитель"

ми рятували людей

гасу ледь не зачепив чергою. Добре, що він біг і стріляв навмання. Ну, а пальне з Ка-27 не просто злити. Тут не відкриєш краник, і в каністру не потече, як у Мі-8.

Проте місцеві вже навчились це робити, і поки вертоліт завантажувався, вони тихенько підходили та зливали гас. Нарешті автоматник заспокоївся. До вертольота вкотили чергову діжку:

– Камандир, извини дарагой!... Сапераві, Хванчкара, Кинзмараули и Ркацители пачти сталетней видержки! Не можем бросить: капля – на вес золата! – перепрошуючим тоном сказав господар. – Тепер палетели, спасибо!

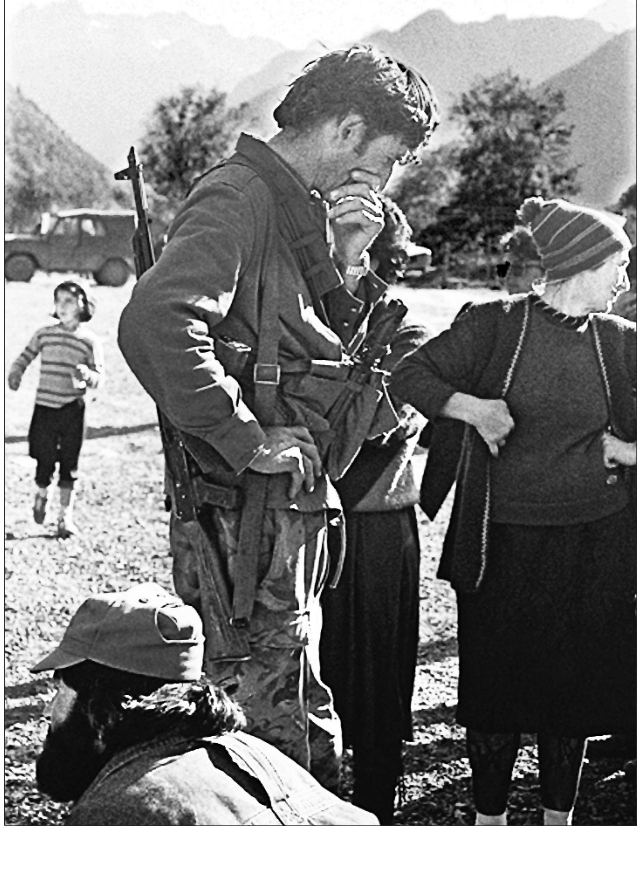
Взагалі забезпечення з боку Грузії було дуже добрим, не вирішуваних проблем не виникало. Техніка заправлялася за талонами. Запчастини декілька разів знімали зі збитого російського вертольота, а дещо, зокрема лопаті, Ан-12 доставив пізніше з України. Ночували у санаторії "Цхалтубо" – немовби в оазі посеред спустошеного війною довкілля. Та й тут давалися взнаки її наслідки, наприклад, не було світла, яке з'явилося лише з приїздом українців. У плані кількості їжі, а не її гастрономічних якостей проблем теж не було. Хоча у повоєнній країні із продуктами справи були кепські, тож грузини пригощали, чим могли.

Евакуаційні роботи та польоти вже після першого дня набрали шалених темпів. Лише завантажившись біженцями (причому, відверто кажучи, авіатори свідомо йшли на порушення інструкцій заради життя людей: замість 24 осіб, на борт брали до 36) "під зав'язку", злітали з майданчиків Сакені, Чубері, Генцвіші та інших містечок, а подекуди й просто з кукурудзяних полів, доставляли цих виснажених голодом, холодом, хворобами та ранами людей до аеропорту Кутаїсі. Після приземлення, поки вивантажувалися пасажири, а на їхнє місце завантажували тонни гуманітарної допомоги – бортові техніки та фахівці інженерно-технічного складу наземних служб, не втрачаючи ані хвилини, приступали до обслуговування гвинтокрилих машин. Завантажившись, злітали та везли тим, кого не зможуть забрати зразу, їжу, медикаменти, теплий одяг. Втрата часу була б злочином, адже в умовах ранньої зими (уже всередині жовтня вночі гори сковував мороз – хоч і незначний, проте для людей, позбавлених одягу й даху над головою, він був смертельним) кожен день, кожна ніч забирали людські життя. Виходячи з цього, українці робили можливе й неможливе, забезпечуючи безперебійність перельотів. Поки одні екіпажі працювали в небі, інші знаходилися в аеропорту, відпочивали. Цей тривожний короткий відпочинок тривав якихось 4-5 годин, але за цей час інженери, механіки та техніки встигали виконати регламентні роботи на вертольотах. У нормальних умовах регламент зайняв би щонайменше 1-2 доби. Але тут, як і в Афганістані, через горнило якого пройшла значна кількість офіцерів підрозділу, усе робилося максимально швидко. Ремонтно-відновлювальні роботи взагалі виконувалися в екстремальних умовах – безпосередньо на майданчиках у горах.

Взагалі-то, хоча роботи було дуже багато, техніка не підвела: як зізнавалися колишні воїни-інтернаціоналісти, інтенсивність використання вертольотів була більшою, ніж в Афганістані, тому і несправностей очікували багато. Обійшлося без аварій та відмов, проте...

Були й екстремальні обставини. Один вертоліт під час заходу на посадку обстріляли. Інший пішов на вимушену посадку: відмова авіаційної техніки. Повідомлення про це надійшло під вечір, після 17 години. Для усунення несправності на місці необхідно було замінити на вертольоті один із агрегатів. Тоді генерал Власенко вишикував льотчиків, які щойно повернулися з перевалу:

– Хто може полетіти?

Визначивши добровольця, з іншого справного вертольота зняли необхідний агрегат, полетіли, замінили. Повернулися вже о другій ночі.

А на перевалі перевантажений вертоліт "повз" угору галсами: ліворуч – праворуч. А не дай, Боже, вийти на критичні для лопатей кути, вертоліт – страшна штука: за кути зайшов – впаде!.. Без сумніву, школу польотів у гірських умовах льотчики пройшли відмінну. Саме командирам екіпажів надавалося право вирішувати, скільки людей чи вантажу брати на борт – усе на їхній розсуд. По суті, командуванням надавалися майже необмежені повноваження, і вони з честю виконали завдання.

У передостанній день, фактично завершивши виконання завдання, українські авіатори розпочали попередню підготовку до перельоту. Раптом на машині під'їхало декілька урядовців:

– На майданчику поблизу села Чубері зосередилося багато біженців. Допоможіть ще раз!..

Незважаючи на "чемоданний настрій", без зайвих розмов два екіпажі злетіли та виконали крайнє завдання добровільно. Увечері вони провели підготовку машин до перельоту та приєдналися до решти – пішли на прощальну вечерю, організовану Прем'єр-міністром Грузії. Промовляючи тост на адресу тих, хто врятував життя тисячам громадян Грузії, один із високих урядовців сказав:

– Наша країна лише відновила державну незалежність. У нас ще немає своїх орденів та медалей, на жаль, немає грошей, щоб віддячити вам за допомогу. Тому нехай такою подякою сьогодні стане цей стіл і наша грузинська гостинність.

Теплі, від щирого серця слова подяки на адресу нашої країни, її Військово-Повітряних Сил, окремих авіаторів ще не раз звучали у тій залі. А на завершення кожен із учасників операції на кістці баранячої лопатки, відповідно до старовинної грузинської традиції, залишив свій автограф. Як запевнили господарі, цей сувенір із відповідним надписом знайде собі місце в музеї Кутаїсі як пам'ять про трагічні події жовтня 1993 року в горах Сванетії.

Наступного дня один за одним борти злетіли та залишили Кутаїсі, що так і перебував у воєнному стані, але залишили, надавши неоціненну допомогу. Попереду був шлях на Батьківщину

Невдовзі після повернення українських екіпажів на Батьківщину, на адресу Президента України надійшла телеграма від керівництва кавказької країни. "Вашу безкорисливу допомогу ми сприймаємо як продовження історичних традицій братерства і взаємоповаги двох братніх народів. Наша вдячність безмежна за порятунок приреченої на загибель армії біженців, яка опинилася у горах Сванетії. Ми глибоко переконані: ці почуття, з'єднані болем та радістю, житимуть навічно, передаючись від покоління до покоління..."

Час, за який мали повернутись додому, всі рахували по-різному. Офіцер штабу 5-ї ПА висловив сумнів: до Кутаїсі добиралось 2 доби, а назад – ще буде довше, хоча маршрут той же. Навіть запропонував побитися об заклад. Проте реальність перевершила всі сподівання. На світанку вся група піднялася у повітря, а о 17.30 останній вертоліт зайшов на посадку у Вапнярці. На всьому шляху організація була на найвищому рівні. Як і спочатку, в Адлері останній ще здійснює посадку, а заправлений розвідник уже має "добро" на виліт. Багерове та Херсон зустріли так само чітко і злагоджено. Посадка у рідній Вапнярці зняла напругу останнього тижня і перегорнула одну з перших сторінок славної історії української військової авіації, що саме народжувалась у новій незалежній державі.

З доповіді генерал-майора Юрія Петрова до Міністерства закордонних справ України: "За період з десятого по чотирнадцяте жовтня 1993 року виконано двісті дев'яносто один виліт. Евакуйовані – 7634 особи. До районів лиха доправлено чотириста вісімдесят сім тонн вантажів: продукти харчування, медикаменти, пальне, одяг". ...І жодного слова про кульові пробоїни у лопатях, десятки небезпечних посадок та перельотів і жах від побаченого на війні, який не просто втілити у слова!

Склад групи:

Керівництво:
генерал-майор Юрій Петров.

Особовий склад: *100 чоловік*

Техніка:

Вертольоти: *Мі-8МТ – 15*
Ка-27ПС(ТБ) – 2

Літаки: *Ан-12 – 2*
Іл-76 – 3

Термін виконання:
8 жовтня – прибуття рекогносцировочної групи
10 жовтня – прибуття основної групи
15 жовтня – повернення на Україну.

Віктор Гедз.
"Крила України".

“Плани маємо “наполеонівські”. Проте про результати нашої праці зможемо говорити лише навесні наступного року, бо треба багато чого зробити для підготовки. А поки що запрошую всіх, хто небайдужий до авіації, відвідати наш музей!”

Провідний науковий співробітник Державного музею авіації України В.Д.Романенко

Авіаційній державі – державний авіаційний музей

– Про багато з ваших експонатів говорять, що вони є унікальними. Якими експонатами сьогодні пишається музей і як вдалося їх “отримати”?

– Взагалі в концепції музею ми не передбачали робити наголос на якихось унікальних зразках. Тенденція була така: якщо нема дійсно історичних літаків (а на території України їх просто не залишилося), то ми представимо машини, які довго і чесно служили в військовій і цивільній авіації. Тобто дійсно трудяг, що випускалися великими серіями і залишили вагомий слід в авіаційній історії. Проте після вивчення “особових справ” наших експонатів виявилося, що і серед них є досить унікальні! Так, одним із перших “військових експонатів” став стратегічний бомбардувальник Ту-22М-0 – тобто машина “нульової” серії! Більш того, в нас експонується взагалі перший з майже 500 машин випущених Ту-22М всіх моделей – літак із формулярним номером 0101!

Натхненні цим відкриттям, ми пізніше зібрали не лише всю лінійку “Бекфайрів” (Ту-22М-0, М-1, М-2 і М-3), але й їх основне озброєння – крилаті ракети Х-22Н “Буря”. Також пізніше до “Бекфайрів” долучили Ту-134УБЛ – основний тренувальний літак Дальньої авіації, вся серія яких була побудована в Україні, на Харківському авіазаводі. Подібної колекції нема більше ніде у світі!

Також у збірках ДМА представлений перший з усіх побудованих радянських “аеробусів” Іл-86 – найбільший літак радянського аерофлоту. Згодом ми отримали від АНТК “Антонов” дійсно унікальні машини – експериментальний літак КБ Антонова “Виріб 181”, побудований у єдиному екземплярі для дослідження короткого зльоту й посадки, та “літаючий радар” Ан-71, побудований лише у двох екземплярах.

А з рідкісних екземплярів ми маємо перший радянський повоєнний “літаючий човен” Бе-6 (створений 1949 року), пілотажний літак Як-18ПМ (побудовано всього 30 машин) та авіаційно-кінематографічний “Символічний винищувач Як” – літак, на якому “літав” головний герой фільму Леоніда Бикова “В бой идут одни старики”.

Намічена ще одна тенденція – представляти в музеї повномасштабні макети літаків, що не збереглися. Поки що ми маємо лише перший серійний літак української конструкції, що випускався у 1913-17 роках на першому в колишній Російській імперії авіабудівному заводі підприємця Артура Анатри. Його відтворили на Одеському авіаремонтному заводі “Одесавіаремсервіс” і подарували музею.

– Значну частину зібрання кожного музею складають документи, альбоми фотографій, особисті речі видатних постатей. Чи має у своїх запасниках Державний музей авіації такі свідчення звитяги українців в авіації? Як вони потрапили до музею?

– На жаль, в достатній кількості – ні… Бо ми не маємо поки що власного приміщення музею. Ми продовжуємо працювати в режимі “виставки натурних зразків”, бо грошей на будівництво будинку музею в найближчому майбутньому очікувати не доводиться… А Національний авіаційний університет, що надає музею максимально можливу підтримку, не в змозі поки що фінансувати таке будівництво. Тут треба або чекати на спонсора, або на допомогу держави. В нас, звичайно, є і фотоархів, і документи, і деякі натурні зразки – проте поки що ми не можемо їх показувати відвідувачам.

– Музей авіації – це не тільки виставка літаків. Це і значна робота з пропаганди української та світової авіації. Які заходи останніх років знайшли палкий відгук у серцях українців та гостей держави?

– Звичайно, що найбільший відгук знаходять “динамічні” акції. В минулі роки це були “історичні реконструкції” – відтворення бойових дій часів Великої Вітчизняної війни, коли ролі бійців-червоноармійців і німців виконували члени військово-історичного клубу “Червона зірка”, вдягнені у форму часів війни та озброєні автоматами, кулеметами й бойовою технікою, характерними для 1941-45 років. У таких “бойових епізодах” було задіяно бронетранспортери, мотоцикли, гармати, кулемети, літаючі радіокеровані моделі літаків та велика кількість стрілецької зброї, що вела вогонь холостими патронами. Піротехнічні “вибухи” часом були наглядніші за натуральні!

Проте цього року ДМА вийшов на новий рівень – на початку липня було проведено “Фестиваль ретролітаків” з польотами і демонстрацією справжніх історичних винищувачів, тренувальних та зв’язкових літаків, що привіз до України найвідоміший британський авіаційний клуб “Air Squadron”. За три дні на фестивалі побувало понад 15 тисяч відвідувачів – піврічна норма! На ювілей, 4-6 жовтня, музей проводить другий такий фестиваль, цього разу вже “малої авіації” – тобто легкомоторних літаків.

– Чи можна сьогодні, в непростій економічній ситуації, говорити про розвиток? Які нові експонати в недалекому майбутньому можна буде побачити на стоянках та в експозиції Державного музею авіації? Які нові цікаві заходи заплановано в найближчому майбутньому та у віддаленій перспективі?

– Велику допомогу музею надає наш найближчий сусід – міжнародний аеропорт “Київ” (Жуляни). Завдяки співпраці з аеропортом ми отримали можливість проводити “динамічні” акції – з польотами, посадками та зльотами літаків і гелікоптерів. Музей планує продовжити таку практику, бо подібні акції є найбільш видовищними і збирають найбільшу аудиторію глядачів. Щодо розвитку – поки що, через брак належного фінансування, ми маємо обмежитися лише вдосконаленням інфраструктури (тобто приведення її до сучасного рівня) та поповненням колекцій літаків і гелікоптерів. Так, до ювілею ми отримали два легких пасажирських літаки Ан-28 і Л-410, що дає змогу відкрити нову колекцію “Пасажирські літаки місцевих авіаліній”. Очікуємо також на отримання бойової техніки військ ППО та літаків-пам’ятників з розформованих військових частин.

А щодо заходів – плани маємо “наполеонівські”, проте про результати зможемо говорити лише навесні наступного року, бо треба багато чого зробити для підготовки. Сподіваюсь, що до того часу ми ще неодноразово зустрінемося. А поки що запрошую всіх, хто небайдужий до авіації, відвідати наш музей!

Віктор Гедз. “Крила України”.

ОНОВЛЕННЯ АВІАПАРКУ

Колумбія проведе модернізацію навчальних літаків Tucano

Міністерство оборони Колумбії проведе модернізацію всіх навчально-бойових літаків EMB-312 Tucano, повідомляє Jane's. Перший покращений літак колумбійські військові повинні отримати протягом жовтня 2013 року, а поставка останнього намічена на 2015 рік. Модернізацію літаків за ліцензією бразильської компанії Embraer займається колумбійська CIAC.

Всього через програму модернізації повинні пройти 14 літаків Tucano, які використовуються ВПС Колумбії як легкі штурмовики, а також для розвідки, рекогносцировки, спостереження і в операціях проти повстанців. У рамках модернізації літаки отримають нові крила, бортове радіоелектронне обладнання та багатофункціональні дисплеї в кабіні пілота. Термін служби Tucano буде продовжений до 2028-2030 року. Двомісний турбогвинтовий літак EMB-312 здатний розвивати швидкість до 458 кілометрів на годину і здійснювати польоти на відстань до 1,9 тисячі кілометрів. Літак оснащений чотирма точками підвіски для гарматних контейнерів, некерованих ракет, бомб або підвісних паливних баків загальною масою до тонни.

Тим часом, як передає Jane's, CIAC очікує отримання сертифіката від бразильської Embraer, який дозволить колумбійській компанії надавати послуги з технічного обслуговування і модернізації літаків Tucano на зовнішньому ринку. В даний час ВПС 13 країн світу використовують близько 500 літаків Tucano. У їх числі – Аргентина, Гондурас, Парагвай і Перу. EMB-312 стоять на озброєнні цих країн з середини 1980-х років.

НА ОЗБРОЄННЯ

Міноборони РФ замовить палубні вертольоти у "Прогресу"

Міністерство оборони Росії в 2014 році вперше замовить вертольоти палубного базування у приморського авіазаводу "Прогрес". Про це, як повідомляє РІА "Новини", заявив заступник міністра оборони Росії Юрій Борисов. За його словами, в майбутньому році планується придбати у заводу 32 нових вертольоти. Тип техніки заступник міністра не уточнив, проте, найімовірніше, йдеться про нові ударні вертольоти Ка-52К.

"Дані вертольоти в 2014 році повинні пройти останні випробування. Якщо все відбудеться добре, ми готові їх замовити", – зазначив Борисов, додавши, що в рамках держпрограми озброєнь Росії "Прогрес" до 2020 року побудує 143 нових вертольоти. За його словами, "Прогрес" є "підприємством, що найбільше розвивається" з проінспектованих заступником міністра.

Сьогодні приморський завод "Прогрес" займається виробництвом вертольотів Ка-52, Ка-62 і Мі-34С. В даний час холдинг "Вертольоти Росії", в який входить авіазавод "Прогрес", розробляє палубну версію ударного вертольота Ка-52, яка під індексом Ка-52К увійде до складу авіаційних груп російських вертольотоносних десантних кораблів – доків типу "Містраль".

Складання перших дослідних зразків Ка-52К почалося в липні 2012 року, а їх випробування планувалося провести на борту авіаносного крейсера "Адмірал Кузнецов". До складу авіагруп "Містралів" планується включити по вісім вертольотів Ка-52К і вісім транспортно-бойових Ка-29.

ІНІЦІАТИВА

Ізраїль формує новий альянс країн Перської затоки

Загрози напасти на Іран були улюбленою розвагою ізраїльського уряду. Він навіть створив спеціальне міністерство під назвою міністерство стратегічних справ, єдиним завданням якого було планування "ініціатив", які стосуються війни з Іраном, яка рано чи пізно повинна була статися.

Обрання президента-реформатора в Ірані і тенденція застосовувати дипломатичні засоби вирішення конфліктів, щонайменше, збентежило керівництво Ізраїлю, викликавши злісну осуду і тепер ще й коментарі від члена парламенту з партії Лікуду Цахи Ханегбі. Він заявив, що уряд більше не впевнений, чи США дійсно збирається атакувати Іран.

Оскільки на США розраховувати більше не можна, Ізраїль почав "інтенсивні переговори" з вищим керівництвом низки країн в затоці про організацію спільної атаки без участі США.

Поки не зрозуміло, з лідерами яких країн ведуться переговори. Найбільш ймовірні кандидати, на думку експертів, це країни-члени Ради співробітництва арабських держав Перської затоки, куди входить Саудівська Аравія, ОАЕ, Кувейт і Бахрейн – всі вже давно є регіональними конкурентами Ірану.

Деякий час тому то з'являлися, то зникали чутки про те, що Саудівська Аравія має намір надати Ізраїлю повітряний коридор для нападу на Іран, хоча сама Саудівська Аравія все заперечувала. Поточні події підготували грунт для відродження цих чуток.

ПЕРСПЕКТИВИ

Літаючий танкер на базі Іл-476 з'явиться до 2015 року

Перший дослідний зразок нового літака-заправника на базі військово-транспортного літака Іл-476 (Іл-76МД – 90А) з'явиться до 2015 року. Про це, як повідомляє РІА "Новини", заявив технічний директор підприємства "Авіастар-СП" Віктор Кулаков. За його словами, складанням льотного зразка "Авіастар-СП" займається спільно з Авіаційним комплексом імені Ільюшина.

В даний час Авіаційний комплекс імені Ільюшина на замовлення міністерства оборони Росії займається розробкою технічної документації на літак. Подробиці щодо нового літака поки не відомі. Наприкінці серпня 2013 головком ВПС Росії генерал-лейтенант Віктор Бондарев заявив, що міністерство оборони Росії має намір в найближчі три роки придбати 40 нових літаків-заправників Іл-78 з новими двигунами.

За словами Бондарева, у складі ВПС Росії нові літаки отримають позначення Іл-478. Подробиці про цей проект головком ВПС Росії не уточнив. Оскільки діючі літаки-заправники Іл-78 створені на базі транспортників Іл-76МД, не виключено, що Іл-478 будуть створюватися на базі Іл-476. Командування ВПС має намір запропонувати розробку універсальної версії Іл-478.

Військові розраховують, що новий танкер буде випускатися не тільки у версії паливозаправника, але в комбінованому варіанті з можливістю зняття заправного устаткування і установки інших систем, включаючи системи пожежогасіння та десантування. В даний час у складі ВПС Росії виконує польоти 21 літак-заправник Іл-78.

КООПЕРАЦІЯ

США запропонували Індії виробництво протитанкових комплексів

Міністерство оборони США запропонувало Індії спільну розробку та виробництво переносних протитанкових ракетних комплексів FGM-148 Javelin. Відповідну пропозицію, як повідомляє Defense News, зробив заступник міністра оборони США Ештон Картер. При цьому джерело агентства в посольстві США в Індії охарактеризував таку пропозицію як проривну ініціативу у взаєминах Делі і Вашингтона.

В даний час Індія і США ведуть переговори про постачання американських протитанкових комплексів. Процес перебуває на початковій стадії, і подробиці можливої угоди поки не відомі. Повідомляється тільки, що США планують продати Індії не менше шести тисяч одиниць нових протитанкових комплексів, причому їх поставка повинна бути здійснена протягом року після підписання відповідного контракту.

Крім того, США висунули умови, що Індія повинна спочатку придбати комплекси, прийняти всі куплені Javelin, а потім вже американська сторона розгляне можливі варіанти спільного виробництва озброєння на індійській території, а також ступінь участі індійської сторони в проекті розробки досконаліших варіантів комплексу. Раніше Індія оголосила, що не має наміру обмежитися тільки покупкою протитанкових комплексів.

В даний час потреба сухопутних військ Індії в переносних протитанкових ракетних комплексах оцінюється в 20 тисяч одиниць. Протягом останніх восьми років військові робили декілька спроб закупити таке озброєння на зовнішньому ринку, проте вони закінчувалися провалом. Так, у 2007 році Індія проводила тендер на постачання комплексів, однак скасувала його, оскільки ізраїльська компанія Rafael з ракетами Spike стала єдиним його учасником.

У 2011 році міністерство оборони Індії оголосило про прийняте рішення щодо закупівлі 8356 ізраїльських ракет, 15 навчальних та 321 бойової пускової установки Spike на загальну суму в мільярд доларів. Однак пізніше це рішення було також скасовано. Сьогодні індійські військові використовують французькі комплекси Milan і російські "Конкурс".

В даний час Організація оборонних досліджень і розробок (DRDO) Індії займається створенням нового переносного протитанкового ракетного комплексу Nag, маса якого складе всього 16 кілограмів. Для порівняння, маса Javelin становить близько 26 кілограмів. Програма розробки ведеться протягом останніх 25 років, терміни її завершення поки точно не визначені.

ДО ДНЯ УКРАЇНСЬКОГО КОЗАЦТВА

Україна козацька

Ось уже вчотирнадцяте, починаючи з 1999 року, в день свята Покрови Пречистої Богородиці, 14 жовтня відзначається День українського козацтва. Яким воно було і яким є, наше українське козацтво?..

Вперше слово "козак" згадується у "Таємній історії монголів" (1240 рік). Це слово означало самотню людину, не пов'язану з домівкою і сім'єю.

Сьогодні є декілька трактувань походження цього слова. Перше з них свідчить про те, що слово пішло від половецького "cosac", що означало "варта" чи "чота". Інші дослідники бачать в етимології слова тюркські чи кримськотатарські слова "cosac" чи "qazaq" – "вільна людина", "авантюрист", "найманець", "шукач пригод", "бурлака", "вартовий" та навіть "розбійник".

В принципі, виходячи з того, чим займалися козаки, підходять всі значення й трактування цього слова. Козаки насправді були вільними озброєними людьми, основним заняттям яких була війна. З XV століття козаки створювали самоврядні чоловічі військові громади на території Дикого поля – в районі середніх течій Дніпра та Дону, а по суті – на межі християнського і мусульманського світів. Козаки боронили від татарських набігів українські землі, патрулювали торгові шляхи, брали участь у військових кампаніях сусідніх володарів та захищали кордони сусідніх держав. А ще вони займалися... розбоєм на суходолі та піратством на Чорному морі!

Вже у XVII столітті козаки були організовані у дві воєнні державні формації – Військо Запорізьке та Донське військо, які вже на початку XVIII століття увійшли до складу Російської Імперії, на теренах якої знаходилися. Втім, поступово козацькі автономії були ліквідовані шляхом залучення козацької верхівки до дворянського стану та нищенням козацьких самостійницьких осередків.

Козацтво починалося на Запорізькій Січі. Із розповсюдженням на південь та схід виникали все нові й нові козацькі війська. Так з'явилися азовські, бузькі, задунайські, донські, кубанські, астраханські, терські, оренбурзькі, уральські, сибірські, амурські, уссурійські та забайкальські козаки.

Якщо вести мову про українське козацтво, а саме з нього почався козацький рух, то Запорозьке козацьке військо сформувалося в середині XVI століття в середній течії Дніпра, на незайманій території Запорожжя, розташованій на кордонах Речі Посполитої, Кримського ханства і Московського царства. Основу війська складали руські шляхтичі та міщани. Центром запорожців була дніпровська фортеця – Січ, прообразом якої стало укріплення, споруджене волинським князем Дмитром-Байдою Вишневецьким на острові Мала Хортиця 1553 року.

1572 року незначна частина запорожців була взята на службу і вписана до державного реєстру польським королем Сигізмундом II Августом. Це дало початок реєстровому козацтву. Реєстрові козаки квартирувалися в українських порубіжних містах і називалися Військом Запорозьким Городовим. Кількість реєстрових запорожців у 1617-1637 роках становила близько 6 тисяч.

Центр війська розташовувався в Трахтемирові. На противагу привілейованим реєстровцям, більшість козаків належала до нереєстрового козацтва. Вони проживали на українському порубіжжі, Запорожжі, так званому Низу, і називалися Військом Запорозьким Низовим. Їхнім центром була Січ. При цьому обидві гілки запорозького козацтва мали власне самоврядування з елементами військової демократії за зразком шляхетського самоврядування.

З другої половини XVI до середини XVII століття Військо Запорозьке брало участь у більшості воєн Речі Посполитої. Зокрема, у Лівонській війні 1558-1583 років, польсько-російській 1605-1618 років, Хотинській 1620-1621 років та багатьох інших війнах і кампаніях. Крім цього, козаки самовільно ходили з грабіжницькими походами у Молдавію, Росію, Крим, чорноморське узбережжя Болгарії та Малої Азії, а також активно займалися найманством, особливо – під час Тридцятирічної війни 1618-1648 років. Незважаючи на військові здобутки і привілеї, козаки часто зазнавали соціальних утисків з боку місцевої російської і польської шляхти.

Правовий і соціальний гніт ставав причиною козацьких повстань, найбільшими з яких були повстання Косинського 1591-1593 років, Наливайка 1594-1596 років, Жмайла у 1625 році, Федоровича 1630 року, повстання Сулими у 1635 році, Павлюка 1637 року й повстання Острянина у 1637 році.

Далі буде.

Підготував Олексій Тригуб. "Крила України".

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

14-20 жовтня

14 жовтня 1917 р. *народився вчений у галузі космічної радіотехніки, Герой Соціалістичної Праці Є.Я.Богуславський.*

14 жовтня 1946 р. *народився Головнокомандувач Військ ППО ЗС України (2000-2001), голова наглядової ради Корпорації "Науково-виробниче об'єднання "Небо України", кандидат військових наук, професор В.В.Ткачов.*

14 жовтня 1954 р. *народився льотчик-випробувач Р.П.Таскаєв.*

14 жовтня 2004 р. *здійснив перший політ модернізований літак Ан-124-100М-150, екіпаж С.О.Нечепуренка.*

15 жовтня 1894 р. *народився військовий льотчик, ас Першої світової війни К.К.Вакуловський.*

15 жовтня 1921 р. *народився військовий штурман, двічі Герой Радянського Союзу В.В.Сенько.*

15 жовтня 1939 р. *день заснування ДП "Львівський державний авіаційний ремонтний завод". Директор О.М.Кравчук.*

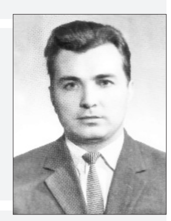
15 жовтня 1940 р. *постановою РНК СРСР Київський завод ім. Артема переведено в систему Наркомату авіаційної промисловості. Початок діяльності заводу в авіаційній галузі.*

15 жовтня 1965 р. *сформовано Нікопольський зенітно-ракетний полк. Командир О.А.Резніченко.*

15 жовтня 2003 р. *відбувся перший політ китайського космонавта. Ян Лівей здійснив політ на космічному кораблі "Шеньчжоу-5".*

15 жовтня 2004 р. *на Київському авіазаводі "Авіант" відбулося викочування першого екземпляра регіонального реактивного авіалайнера Ан-148.*

16 жовтня 1933 р. *народився бортрадист-випробувач, провідний інженер з льотних випробувань ДКБ О.К.Антонова (1966-1990 рр.) С.С.Галка.*

16 жовтня 1950 р. *народився заступник командувача ПС ЗС України з ППО – начальник ППО ПС ЗС України (до 2008 р.) М.Ф.Ботов.*

16 жовтня 1957 р. *була створена секція історії авіації та космонавтики Національного об'єднання істориків природознавства і техніки.*

17 жовтня 1918 р. *народився військовий льотчик, Герой Радянського Союзу, командувач 43-ї РА РВСП (1962-1966) О.Г.Шевцов.*

17 жовтня 1923 р. *народився льотчик-випробувач, Герой Радянського Союзу Ю.Т.Алашеєв.*

17 жовтня 1923 р. *народився Генеральний директор, головний конструктор КБ "Південмаш" (1971-1990) В.Ф.Уткін.*

17 жовтня 1947 р. *народився керівник розробки електрообладнання агрегатів СК МРКК "Енергія-Буран", командного пункту та ЗУ комплексу "Тополь-М" В.І.Кондаков.*

ДЕНЬ КАЛЕНДАРЯ

14-20 жовтня

17 жовтня 1953 р. *народився заступник начальника Головного військово-медичного клінічного центру "ГВКГ" (з клінічної роботи) Л.А.Голик.*

18 жовтня 1912 р. *народився один із творців ракетно-ядерного щита в СРСР С.О.Звєрев.*

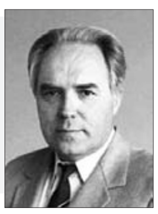
18 жовтня 1916 р. *народився військовий льотчик, двічі Герой Радянського Союзу П.А.Таран.*

18 жовтня 1947 р. *відбувся перший пуск в Радянському Союзі БРДД, складеної на базі німецької ракети А-4 (ФАУ-2). Ракета пролетіла 206,7 км, відхилившись від цілі на 30 км.*

18 жовтня 1965 р. *народився командир окремого ордена Червоної Зірки полку зв'язку Д.А.Задворнов.*

18 жовтня 1966 р. *здійснив перший політ бойовий екраноплан "Каспійський монстр" КМ-1, В.Ф.Логінов, Р.Є.Алексеєв. До появи Ан-225 "Мрія" це був найбільший літальний апарат у світі.*

19 жовтня 1929 р. *народився Генеральний конструктор ДКБ П.О.Сухого (до 2011 р.) М.П.Симонов.*

19 жовтня 1952 р. *народився Міністр оборони України (2010-2012 рр.) М.Б.Єжель.*

19 жовтень 1969 р. *народився начальник командного центру – заступник начальника штабу з бойового управління Командування Повітряних Сил Збройних Сил України А.В.Козловський.*

19 жовтня 1987 р. *вперше було здійснено політ гелікоптера Ка-26.*

20 жовтня 1904 р. *народився маршал авіації С.І.Руденко.*

20 жовтня 1937 р. *народився заслужений випробувач космічної техніки, водій радянських місяцеходів ("Місяцехід-1", 1970-1971 рр.; "Місяцехід-2", 1973 р.) В.Г.Довгань.*

20 жовтня 1947 р. *при ЛВІ ім.М.М.Громова відкрилась школа льотчиків-випробувачів.*

20 жовтня 1959 р. *здійснив перший політ пасажирський літак Ан-24 з ТГД АІ-24. Командир екіпажу Г.І.Лисенко.*

20 жовтня 1966 р. *народився заступник начальника управління бойової підготовки Командування Повітряних Сил ЗС України С.Г.Боціян.*

20 жовтня 1972 р. *народився командир 25-ї гвардійської Московської бригади транспортної авіації Д.В.Мимриков.*

20 жовтня 1992 р. *вперше відбувся політ літака Як-112.*

Создатель непревзойденных ракетных шедевров

Владимир Федорович Уткин (17.10.1923 – 15.11.2000). Генеральный конструктор ракетно-космической техники. Руководитель КБ "Южное" (1971-1990), ЦНИИМАШ (1990-2000). Дважды Герой Социалистического Труда (1969, 1976). Академик АН УССР (1976), АН СССР (1984), Международной академии астронавтики (1990). Лауреат Ленинской (1964) и Государственной (1981) премий СССР. Родился в с. Пустобор Рязанской области. Участник Великой Отечественной войны (1941-1945). Окончил Ленинградский военно-механический институт (1952). С 1952 г. – на ракетном заводе № 586 в Днепропетровске, с 1956 г. – в КБ "Южное" на инженерных, конструкторских и административных должностях. После смерти М. Янгеля (1971) – начальник и Главный конструктор, с 1979 г. – начальник и Генеральный конструктор КБ "Южное". С 1990 г. – директор ЦНИИ машиностроения в г. Королев Московской области.

Под руководством В.Уткина создано четыре стратегических ракетных комплекса, несколько типов ракет-носителей и космических аппаратов. Среди них – высокоэффективная ракета Р-36М2 (SS-18, "Сатана"), твердотопливная ракета РТ-23 УТТХ (SS-24, "Скальпель"), экологически чистая ракета-носитель "Зенит", более 300 спутников семейства "Космос". На базе боевой ракеты Р-36 создан космический носитель "Циклон-3", на базе военного космического аппарата "Целина-Д" – спутник дистанционного зондирования Земли "Океан-1".

Владимир Федорович Уткин принадлежит к поколению выдающихся руководителей Конструкторского бюро "Южное", создавших своим героическим трудом во второй половине XX-го столетия в городе на Днепре научно-конструкторскую школу стратегического ракетостроения, первым руководителем и основателем которой был академик Михаил Кузьмич Янгель.

Участник Великой Отечественной войны, воевавший на различных фронтах с 1942 года и до ее окончания, награжденный боевыми орденами и медалями, Владимир Федорович в 1946 году поступил в Ленинградский военно-механический институт, после окончания которого в 1952 году был направлен в Днепропетровск на ракетный завод №586. С этого времени он полностью посвятил себя новому направлению в современной технике – созданию ракетных комплексов и космических систем.

Начиная работать уже зрелым человеком, фронтовик В.Уткин прошел все должностные ступеньки, не пропустив ни одной: от инженера – до Генерального. В 1961 году он был назначен заместителем главного конструктора М. Янгеля, в 1967 – становится его первым заместителем, с 1971 года – начальник и главный конструктор ОКБ №586, с 1979 года – начальник и генеральный конструктор КБ "Южное".

Михаил Кузьмич Янгель и Владимир Федорович Уткин – яркие лидеры 30-летней исторической эпохи, когда были созданы все поколения днепропетровских ракетных комплексов, обеспечившие паритет в ракетно-ядерном противостоянии с Западом. Что, в конечном итоге, привело к достижению международных договоренностей об ограничении стратегических вооружений, а затем к их кардинальному взаимному сокращению.

Став продолжателем научного и технического наследия первого руководителя КБ "Южное" М.Янгеля, Владимир Федорович непосредственно руководил созданием и постановкой на боевое дежурство стратегических ракетных комплексов. Будучи настоящим патриотом, он глубоко сознавал меру своей личной ответственности за работу не только КБ "Южное", но и огромной кооперации смежных организаций, институтов и военных ведомств по созданию боевых ракетных комплексов. В одном из своих последних интервью Владимир Федорович говорил: "Мы не имели права отстать, мы не имели права сделать хуже. Вот это все время над нами довлело. Все время. Потому что каждый день, каждый час, каждая минута, каждая проволочка заставляла оглянуться на Отечественную войну сорок первого года". Наверное, острее и пронзительнее всех именно он это понимал и чувствовал.

Соотношение стратегических носителей между США и СССР

Владимир Федорович выполнил свой долг в полной мере – он создавал ракеты лучше и с опережением вероятного противника. Стратегия Генерального конструктора В.Уткина заключалась в нахождении нестандартных, порой невероятных, научно-технических решений. Разработки, выполненные под его руководством в Конструкторском бюро "Южное" и реализованные Южным машиностроительным заводом, поражают своей новизной и техническим совершенством. Это – высокоэффективная стратегическая ракета РС-20, не имеющая аналогов в мире, и ее конверсионный вариант "Днепр". Экологически чистая ракета-носитель "Зенит", ставшая основой международных проектов "Морской старт" и "Наземный старт". Твердотопливная ракета РС-22, которая могла стартовать не только из шахты, но и с подвижной железнодорожной платформы.

Первый ракетный Министр СССР Сергей Афанасьев, давая оценку вкладу КБ "Южное", "Южмаша" и лично Владимира Федоровича в обеспечение обороноспособности страны, говорил: "То, что сделал Уткин SS-18, за это одно – ему памятник поставить, за одну эту машину. Потому что я должен честно признаться, что это вообще первоклассная машина…".

В.Уткин – активный участник работ по созданию космических аппаратов оборонного и народно-хозяйственного назначения: спутников "Целина", "Тайфун", "Океан" и многих других. Созданные под руководством Владимира Федоровича космические аппараты научного и прикладного направления были востребованы многими странами. В этом плане показательной была программа "Интеркосмос", позволившая осуществить целый ряд совместных космических проектов с такими государствами как Франция, Германия, Индия, Венгрия, Болгария, Польша, Румыния, Чехословакия и другими. Из 25 запущенных спутников этой серии, 22 были разработаны КБ "Южное" и изготовлены Южным машиностроительным заводом.

Продолжение в следующем номере.

Юрий Алексеев,
председатель Государственного космического агентства Украины, Герой Украины.

ГАРНИЙ НАСТРІЙ

Вчені назвали 8 способів покращити свій ранок

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я про середню тривалість життя, доросла людина встає вранці 25 тисяч разів.

Американський спортсмен Джеймс Клір запропонував вісім способів, як зробити свій ранок приємним і продуктивним, пише bigggidea.com.

Керуйте своєю енергією, а не часом

Ви напевно знаєте, в який час які завдання вам вдається робити краще. Наприклад, якщо творча енергія приходить до вас вранці, не займайтеся в цей час рутиною – творіть! Залиште телефонні дзвінки, листи та інші нетворчі справи на другу половину дня.

Готуйтеся до ранку вночі

Дуже корисно витратити 10-20 хвилин увечері на організацію свого наступного дня. Спробуйте з вечора уявити ваш ранок, і тоді на початку дня буде набагато легше розпочати справи.

Не читайте листів до полудня

Досить непросто подолати бажання відкрити поштову скриньку – ми робимо це, навіть не встигнувши вмитися. Утім, не варто витрачати свою енергію на розчищення пошти, адже електронкою ніхто не стане писати вам про екстрені ситуації. Використовуйте ранок для того, щоб зробити щось важливе, а не щось "термінове".

Вимкніть телефон або залиште його в іншій кімнаті

Залиште вранці телефон і гаджети у місці, яке знаходиться поза полем вашого зору. Так ви позбавитесь від бажання перевірити SMS, Facebook, Twitter та інші соціальні мережі. Таким чином зникає ймовірність спустити половину часу "в трубу".

Працюйте в прохолодному місці

Ви коли-небудь помічали, як мляво ви себе почуваєте в надто теплому приміщенні? Знизьте температуру в кімнаті або перейдіть у більш прохолодне місце – це вірний спосіб зосередитися.

Сидіть/стійте прямо

Мозок потребує кисню, щоб працювати належним чином. Легені повинні бути в змозі розширюватися і стискатися, щоб заповнити організм киснем. Це звучить досить просто, але проблема в тому, що більшість людей сидять згорбившись, втупившись на екран і клавіатуру.

Коли ви сидите згорбившись, груди знаходяться в складеному положенні, і діафрагма тисне на нижню частину легенів, що ускладнює здатність дихати легко і глибоко. Сядьте прямо або встаньте, і ви зрозумієте, що дихається набагато легше. В результаті ваш мозок буде отримувати більше кисню, і ви зможете краще сконцентруватися.

Зробіть їжу нагородою за зусилля

Джеймс Клір практикує періодичне голодування: перший раз за день він приймає їжу близько полудня. Це дає можливість зробити день більш продуктивним. Скільки часу щодня люди проводять за думками про планування та споживання продуктів харчування. Замість цього варто думати про більш важливі речі, а вже потім – коли ранкові справи будуть виконані – нагородити себе смачним ланчем.

Підготуйтеся до початку дня

Перед тим, як почати займатися справами, варто трохи підготуватися: провести десять хвилин за медитацією, облитися холодною водою, зробити зарядку. Це такий ранковий ритуал, який має стати крихітним сигналом для вашого мозку про те, що прийшов час взятися за роботу.

Також варто пам'ятати: те, що ви робите щоранку, є показником вашого підходу до усього дня, а значить, і до всього життя.

НА ЗАМІТКУ

Робота "наосліп": нова практика у Німеччині

Нині, як пише Deutsche Welle, потрапити на практику в авторитетну міжнародну компанію можна шляхом так званого "побачення наосліп". Адже 18 великих міжнародних концернів пропонують цей незвичайний досвід.

У переліку компаній, котрі беруть участь у пошуку практикантів наосліп, присутні підприємства з різних галузей – це і фармацевтика, і автобудування, IT, ЗМІ, аудит, консалтингові послуги, телекомунікації, страхування, енергетика тощо.

Після одержання резюме конкурсанта усі 18 концернів починають перевіряти, чи підходить він для них.

Такі відомі у всьому світі компанії, як Deutsche Telekom, BASF, Allianz, Ernst&Young, ThyssenKrupp і Daimler роздають шляхом спільної незвичайної акції 18 місць на практику в різних професійних сферах у різних містах, серед яких, наприклад, і Шанхай, і Сідней, і Берлін, і Мюнхен.

Інформацію про це поширив 24 вересня Deutsche Telekom. "Живчик" акції в тому, що претенденти у практиканти не мають жодного впливу на те, у якій фірмі їм дістанеться місце, тобто їм варто від самого початку готуватися до сюрпризу.

"За допомогою нашої спільної кампанії ми хочемо зробити для студентів щось хороше. Пошук шляхів початку професійної діяльності – не завжди є лише чимось серйозним. Кожне з підприємств може багато запропонувати студентам. З конкурсом наосліп до цього додається пригода", – пояснює суть ініціативи керівник відділу з персонального маркетингу у Deutsche Telekom Франк Штаффлер.

Компанії, котрі започаткували акцію під назвою Blind Applying, хочуть проторувати нові шляхи у галузі рекрутингу майбутніх керівних кадрів. Водночас, як кажуть у фірмах-учасницях акції, вони хочуть створити для себе великий "пул талантів".

Усі претенденти мають одержати до завершення акції, котра триває від 24 вересня до 17 листопада, затверджену пропозицію з інформацією про саму практику та перспективи початку праці після її закінчення.

Конкурсанти можуть реєструватися та завантажувати своє резюме англійською мовою на сайті blindapplying.com, де також розміщено докладну інформацію про акцію та 18 компаній, котрі беруть у ній участь.

Кожна з компаній планує запросити на співбесіду для ближчого знайомства лише трьох кандидатів.

КРАЩІ

Найцікавіші рекорди Гіннесса – 2014

Книга рекордів Гіннесса оголосила деяких своїх рекордсменів, які потрапили до нового видання 2014 року.

Оззі-канатоходець

Оззі – талановитий собака із Великобританії, який долає 3,5-метрову мотузку за 18,22 секунди, стоячи на задніх лапах.

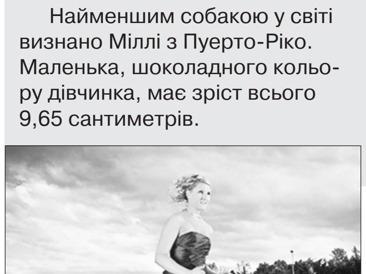
Оззі народився у Північному Уельсі та мешкає нині зі своїм господарем у Норвічі. Його "тато" Нік Джексон не має офіційного досвіду роботи як дресирувальник собак. Але ті методи, про які він дізнався з інтернету, виявилися успішними.

Він каже, що ключ до навчання – "побудова стосунків з твариною та дійсно докладати багато зусиль".

Песик-Дюймовочка

Найменшим собакою у світі визнано Міллі з Пуерто-Ріко. Маленька, шоколадного кольору дівчинка, має зріст всього 9,65 сантиметрів.

Колекціонер пилососів з Великої Британії

Англієць Джеймс Браун зібрав 322 моделі пилососів. Його колекція настільки велика, що дозволила йому відкрити власний музей агрегатів.

Цікавість Джеймса до пилососів розпочалася у 4 роки. Утім, йому довелося почекати ще 4, поки батьки не купили йому його перший пилосос. З цього моменту він і почав збирати власну колекцію.

За його словами, більшість "машин" – не цінні. Але він має і експонати, які є доволі рідкісними.

За словами колекціонера, він ніколи не позбудеться своєї колекції і не уявляє той день, коли йому доведеться зупинитися її збирати.

Майстер підборів

Джулія Плечер виявилася найшвидшою у забігу на 100 метрів.

Утім, її унікальність у тому, що 100-метрівку вона бігла у сукні і на підборах. Цю відстань вона подолала за 14,531 секунди.

Машинка

Поряд із гігантським мотоциклом, цього року у Книзі рекордів є і автомобільний рекорд. Але не найбільший, а навпаки, найменший.

Маленький кабріолет має висоту 63,5 сантиметрів, 65,41 сантиметра ширини і 126,47 сантиметра довжини.

Коза-скейтер

До Книги рекордів цього року потрапила іще одна талановита тварина – коза, яка не просто вміє кататися на скейт-борді, а й робить це швидко.

Гаппі з США проїхала 36 метрів за 25 секунд.

"Гумова" дівчина

Лейлан Франко з Філіппін має неймовірну гнучкість. Вона змогла пройти 20 метрів у позі "міст" всього за 10,05 секунд.

"Міст" – гімнастична вправа, яка передбачає прогин у спині назад так, щоб руки можна було поставити на землю, поряд з ногами.

Шалений фан Star Wars

Мабуть, найбільшим фанатом саги "Зіркові війни" (Star Wars) є американець Стів Сансвіт з США. Саме він має колекцію із 300 тис. тематичних унікальних предметів. У колекції представлено костюми і реквізит з фільмів, повний комплект оригінальних фігурок, а також повну колекцію відеоігор та ігрові автомати.

Стів – журналіст за фахом, почав колекціонувати у 1996 році. Після 28-річної роботи у "The Wall Street Journal", він вирішив присвятити себе сазі Star Wars і зробити кар'єру у Lucasfilm Ltd.

Навіть після виходу на пенсію у 2010-му, Стів продовжує поповнювати колекцію та, як і раніше, активно спілкується у фан-спільноті Star Wars.

Сторінку підготувала Оксана Уретій.

СПАРТАКІАДА

Чернігівські ліцеїсти – бронзові призери серед допризовної молоді

Нещодавно на базі спортивного комплексу "Зірка" Харківського університету Повітряних Сил імені Івана Кожедуба відбулась Всеукраїнська спартакіада допризовної молоді. За чемпіонські титули змагалися близько 100 юних спортсменів із одинадцяти регіонів України, а також з Києва і Севастополя.

Традиційно Чернігівську область представляла команда Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. Юнаки змагалися у підтягуванні на перекладині, бігу на 100 метрів та кросу на 3 кілометри, плаванні на 50 метрів, метанні навчальної гранати, стрільбі з автомата Калашникова, а також у подоланні загальновійськової смуги перешкод.

За підсумками змагань, ліцейська команда під керівництвом заступника начальника Чернігівського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою Євгена Казаніна виборола І місце у подоланні смуги перешкод, ІІІ місце – з підтягування, ІІІ місце – з метання гранати. Призерами Всеукраїнської спартакіади стали: Єгор Далієвський – ІІ місце з багатоборства, Владислав Полюшко – ІІ місце з підтягування. Нормативи кандидата в майстри спорту України виконали Єгор Далієвський, Владислав Полюшко та Олег Сергієнко. Нормативи І-го спортивного розряду – Денис Корнус та Олександр Мигуля, а ІІ-го спортивного розряду – Олександр Наливайко та Андрій Семенов.

За результатами спартакіади чернігівські ліцеїсти посіли почесне третє місце у командному заліку. Переможцем змагань стала команда Запорізької області, а спортсмени-допризовники з Вінницької області були другими.

Григорій Мазур.

Військовослужбовці національного контингенту у Косові продовжують брати активну участь у спортивних заходах миротворчих сил KFOR. Цього разу екзаменом на міцність та витривалість стали змагання з марш-кидку на 25 км "Dancon March".

МАРАФОН

Українські миротворці у Косові взяли участь у "Dancon March"

Цей благодійний марафон проводять військовослужбовці Данії. Вперше він стартував 1972-го, коли данські військові у складі Місії ООН виконували миротворчі завдання на Кіпрі. Мета цього заходу – закріпити товариські стосунки між національними контингентами, які входять до складу миротворчих сил.

Марш-кидок стартував та фінішував на території французької військової бази "Marechal de Latre" (м.Ново Село). В її околицях проходила і дистанція змагань з контрольними пунктами, де марафонці мали змогу отримати питну воду, шоколадні батончики та фрукти, а за необхідності – медичну допомогу. У марш-кидку на 25 км взяли участь військові практично з усіх контингентів. Українців представляли заступник командира нацконтингенту гвардії капітан Микола Верпета та офіцер з питань релігії лейтенант Петро Паєвський. І якщо для загартованого розвідника Миколи Верпети забіги на великі дистанції – звична справа, то для духовного наставника українських військових ієрея Петра участь у марафоні стала справжнім випробуванням.

Кожен учасник повинен був нести на собі 10 кг та мати особисту зброю. Микола Верпета здолав дистанцію за 2 год. 40 хв. та фінішував у першій десятці серед більш ніж 700 учасників. Гідний результат показав і отець Петро. Він підкорив 25-кілометровий "Dancon March" за 3 год. 50 хв., залишивши за спиною більше половини марафонців.

– Спортивні змагання – один з важливих чинників згуртованості, виховання і морально-психологічного забезпечення життєдіяльності українського національного контингенту, – говорить командир нацконтингенту гвардії майор Володимир Кокорев. – Подолання складної дистанції підвищує самооцінку, що позитивно впливає на виконання завдань, створює здорову психологічну обстановку у військовому колективі.

ПРОФЕСІЙНИЙ БОКС

Рейтинг Boxrec

Після перемоги над росіянином Олександром Повєткіним, Володимир Кличко збільшив відрив від інших боксерів-важковаговиків у незалежному рейтингу Boxrec.

Тепер десятка рейтингу виглядає наступним чином:

1. Володимир Кличко (Україна) — 1160 очок.
2. Кубрат Пулєв (Болгарія) — 759.
3. Томаш Адамек (Польща) — 577.
4. Тайсон Ф'юрі (Великобританія) — 557.
5. Роберт Хеленіус (Фінляндія) — 438.
6. Одланьєр Соліс (Куба) — 424.
7. Кріс Арреола (США) — 417.
8. Дерек Чісора (Великобританія) — 405.
9. Бермейн Стіверн (Канада) — 379.
10. Олександр Повєткін (Росія) — 372.

До речі, Віталія Кличка, котрий раніше перебував на другій позиції рейтингу, не було включено до оновленої версії через невизначеність з продовженням боксерської кар'єри.

СуперВася до бою готовий!

Дворазовий олімпійський чемпіон 25-річний українець Василь Ломаченко закінчує підготовку до свого майбутнього дебюту в професійному боксі.

7 жовтня команда СуперВасі відправилася до Лас-Вегасу, де вже цієї суботи відбудеться поєдинок з мексиканцем Хосе Раміресом.

Бій, що попередньо запланований на десять раундів, стане фінальним відбором на бій за титул WBO в напівлегкій вазі. Це безпрецедентно амбітний крок українського боксера, який до цього часу взагалі не проводив професійних боїв. Мрія Ломаченка – стати першим боксером в історії, хто завоює титул чемпіона світу вже в другому поєдинку від початку кар'єри.

– У нас був хороший табір у Каліфорнії. Вранці ми займалися з кращими тренерами країни, включаючи Марко Іржвоуорі і фахівця з швидкості Ріка Хагердона. А в залі Фредді Роуча провели видатну спаринг-сесію. Команда Ломаченка до 12 жовтня підійде у всеозброєнні, – зазначив менеджер Василя Егіс Клімас.

Нагадаємо, 12 жовтня в Лас -Вегасі Василь зустрінеться зі своїм однолітком з Мексики Хосе Раміресом. Цей 10-раундовий бій відбудеться в рамках вечора боксу, головною подією якого стане зустріч мексиканця Хуана Мануеля Маркеса та чемпіона світу в напівсередній вазі за версією WBO американцем Тімоті Бредлі.

ФЕХТУВАННЯ

Українець став чемпіоном світу серед ветеранів

На чемпіонаті світу з фехтування серед ветеранів, який проходив у Варні (Болгарія), українець Володимир Соколов завоював титул чемпіона. Незважаючи на те, що цього року за нагороди чемпіонату світу з фехтування на шпагах боролося 73 спортсмени з 20 країн світу, у віковій категорії 50+ Володимиру не знайшлося рівних.

На шляху до перемоги український фехтувальник здолав п'ятьох суперників. Зокрема, не змогли протистояти майстерній тактиці українця голландець Пауль Ван Дер Берг з рахунком 10:6, італієць Фабіо Франчі (10:7) і Косс Ферро (10:6), француз Філіп Коні (10:6). А ось у фінальному поєдинку представник синьо-жовтих здобув впевнену перемогу над американцем Тімоті Глассом – 10:2.

Сторінку підготував Владислав Дем'яненко.

ЗАСНОВНИК:
МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ
Свідоцтво про державну реєстрацію видання: КВ 17301-6071ПР від 17.12.2010 р.
Передплатний індекс 22242.
Газета видається з 27.08.1999 р.
ВІДДРУКОВАНО У
ТОВ "Прес Корпорейшн Лімітед".
м.Вінниця, вул. Чехова, 12 А,
тел. (0432) 55-63-97

Рукописи не рецензуються і не повертаються. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи точки зору авторів. Автор несе персональну відповідальність за достовірність фактів.
Листування з авторами ведеться лише на сторінках газети. При передруку посилання на "Крила України" обов'язкове.

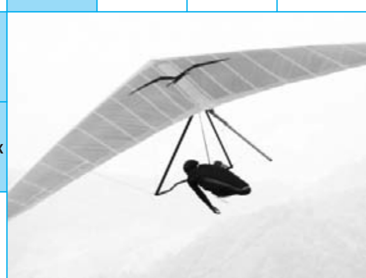
КОНТАКТИ:
21007 м. Вінниця,
вул. Червоноармійська, 105
тел: 067-587-02-96,
0432-59-62-26,
факс: 0432-59-60-48
Електронна адреса:
krula_ukr@ps.mil.gov.ua
krula_ukr@ukr.net

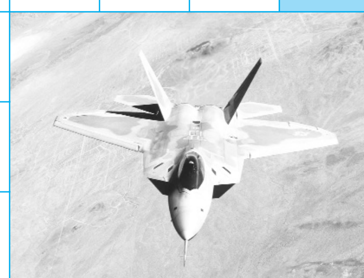
Головний редактор
М. ПОПЛАВСЬКИЙ
Заст. головного редактора: С. Клименко.
Відповідальний секретар: О.Олехнович.
Дизайн та верстка: Н. Ярмілко.
Літературний редактор: О. Уретій.
Тир. 20366 Зам. № 132238.
Перший редактор Сергій Свенцицький

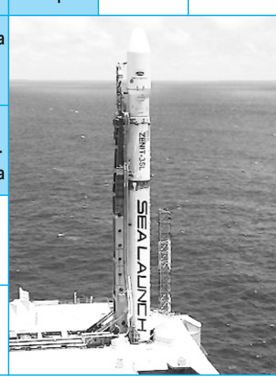

Тоненькі дощечки
Один із давніх слов'ян
Православний святий
Вид простирадла
Франц. аеропорт ім. укр. гетьмана
Країна Мільйонів Слонів
Марка вертольота
Видатний іспанський поет
Суомі
4047 кв.м
Вищий дворянин у Франції
Морська емблема
Мис на півдні Західної Європи
Ріка у В'єтнамі
Затінений простір
Широкий низький диван
Англійський співак
Народ в Індії
Англійський король
Невеликий птах
Звертання до чоловіка в Іспанії
Український поп-гурт
Молодіжний журнал у 80-90-их роках
Польський письменник-фантаст
Оператор мобільного зв'язку
П'ятикутник
Зв'язаний оберемок злаків
Міра земельної площі
Марка фотоапарата
Трагічно відоме білоруське село
Марка літака
Літера грецького алфавіту
Кондитерський виріб
Шматок старої тканини
Український народний танець
Видатний боксер
Залізний колчедан
Електроприлад, що регулює струм
Весняна рослина, горицвіт
Радянський ТВ-канал
"Контора" за часів Залізного Фелікса
Шеф абверу
Тиха затока річки чи озера
Гірське селище на Кавказі
Безсмертна поема Гомера
Роздвоєний язик змії
Російська пневматична гвинтівка
Чоловіче ім'я
Ізумруд
Другий ступінь музичного звукоряду
Кінотник у царській армії
Іновірець для мусульман
Укріплення, оборонна споруда
Одиничний вектор
Тульський Токарев
Зображення оголеної натури
Ріка в Росії
Місто в Білорусі

АВТОДРОМ

УАЗ починає продажі моделей в обмеженій серії Trophy

УАЗ випустив спеціальну обмежену серію Trophy для чотирьох своїх моделей – Patriot, Pickup, Hunter і комерційного УАЗ-390995. Автомобілі вже почали надходити дилерам.

Спецверсії UAZ Patriot і UAZ Pickup, оснащені бензиновим або дизельним двигуном, представлені в кольорі Rushmore (сіро-коричневий металік). На обмежену серію встановлені позашляхова гума Maxxis Bravo AT 245 /70 R16, захист рульових тяг, атермальне тоноване скло. UAZ Patriot додатково виділяється ексклюзивними легкосплавними колісними дисками R16, спойлером з повторювачем стоп-сигналу і оригінальним контейнером запасного колеса з пластика з виштамповкою "Patriot" в колір кузова. У спецверсії Pickup передбачена потужна дуга в багажному відсіку. Салон має комбіновану обробку тканина/шкіра. Навісні елементи кузова і решітка радіатора пофарбовані в колір кузова.

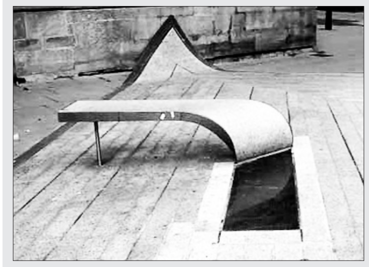
Комплектація UAZ Hunter доступна у варіантах з бензиновим і з дизельним двигуном і також в кольорі Rushmore. Від базової спецверсія Hunter відрізняється захистом рульових тяг, заднім буксирним вухом з пальцем для надійної фіксації троса і новими позашляховими шинами Contyre Expedition 225/75 R16 на дисках R16. Обидва бампери виконані з металу, а запасне колесо додатково захищається чохлом.

Комерційна лінійка UAZ 3909 доступна в кольорі "Мурена". Окрім нових позашляхових шин Contyre Expedition 225/75 R16 і захисту рульових тяг, автомобіль оснащений в салоні перетворювачем 12/220V потужністю 400W та столиком, сходами й експедиційним багажником на даху.

Вартість спецверсії Patriot з бензиновим двигуном – 167000 грн, з дизельним – 190000 грн. Pickup бензиновий – 165000 грн, дизельний – 188000 грн. Hunter з бензиновим двигуном обійдеться в 125000 грн, з дизельним – в 140000 грн. UAZ 390995 – 137000 грн.

ЦІКАВО

Незвичайні лавки на вулицях Європи

Прогулюючись по Великій Британії, а саме територією "Центру для життя", що розташований у Ньюкаслі, можна побачити ось такі не зовсім звичні лавки для відвідувачів центру. Сам "Центр для життя" (англ. : "The Centre for Life") представляє з себе одну з визначних пам'яток Великої Британії. На території центру проходять науково орієнтовані виставки, а ще розташовуються космічні лабораторії і великі приміщення для проведення наукових конференцій.

Незвичний аеропорт на Мадейрі

Злітна смуга стоїть на 180 палях, висота кожної – 70 метрів. А під злітною смугою, довжина якої, до речі, 1400 метрів (така довжина мала для великих літаків), розташувалася автомобільна стоянка.

Зрозуміти мову тварин

Вчені з США вважають, що незабаром можна буде без проблем зрозуміти, про що говорять тварини. Науковці здійснюють розробку технічного пристрою та програмного забезпечення для нього, аби розуміти "мову" лугових собак. Лугові собачки – це підземні гризуни, які живуть великими колоніями і мають розвинену соціальну структуру. Вчених вони зацікавили тим, що видають величезну кількість найрізноманітніших звуків, які представляють собою складну систему комунікації. Подальший розвиток цієї технології дозволить розуміти мову й інших тварин. Перспектива вчених – не тільки розуміти тварин, а й передавати їм свої думки, тобто пряме спілкування.

Найбільша у світі чашка для кави

Мабуть, мало хто захоче піти на такий незвичайний рекорд, як випити за один підхід 20 чашок кави. Але якщо все ж у кого-небудь виникне таке бажання, то набагато зручніше буде це робити за допомогою такої незвичайної кавової філіжанки. Вона вміщує у себе саме об'єм 20-ти чашок і є найбільшою чашкою для кави у світі. Одне лише маленьке уточнення, щоб підняти цю ємність, наповнену напоєм, потрібна неабияка сила.

